

TikTok och Douyin
- vad är skillnaden?

Återvunnen plast
blir till hem S.27

INFO

ÖRESUNDSJOURNAL
EXPRESS

År 5 Nr.50 25 NOVEMBER-20 DECEMBER 2022, 28 SIDOR | www.infoexpress.se | www.infoexpress.dk | PRIS: FRIVILLIGT OM DU TYCKER OM INNEHÅLLET S.2

SG
SIMGOLF
Svensk - Dansk Julbord

Glögg innan julbordet 55:-

Julbord 11.00-15.00	295:-
med golf	395:-
Julbord 17.00-21.00	395:-
med golf	495:-

Boka på bistro@simgolf.se
Från 27/11-25/12

SG
SIMGOLF

WELCOME
TO THE
GREAT
INDOORS

www.simgolf.se

Vikt nedgång med hjälp av särskild medicin

S. 10

Välkommen till oss på
MMC MALMÖ

NY BIL | PRIVATLEASING | BEGAGNADE BILAR | BOKA SERVICE | SERVICEAVTAL | DÄCKHOTELL | SKADEVERKSTAD

Agnesfridsvägen 129, 213 75 Malmö | Tel: 040-55 26 40 | www.mmcmalmo.se | E-post: info@mmcmalmo.se

Forskare om VM i Qatar: "Sportswashing väl beprövad taktik"

Bild av Rosy från Pixabay.

■ Världsmästerskapet i fotboll i Qatar 2022 är omstritt och landet gör allt för att visa upp sig från sin bästa sida, även kallat sportswashing. Att använda sport för att marknadsföra sitt land har historiskt sett varit en bra taktik för att dämpa kritik – hejaropen under evenemanget får oss att glömma kritiken innan. Det säger etnologen Katarzyna Herd, Lunds universitet.

2010 tilldelade Fifa Qatar fotbolls-VM 2022, ett beslut som väckt skarp kritik. Medierapporteringen inför mästerskapet har präglats av rapporter om utnyttjade gästarbetare och mutor. Samtidigt innebär mästerskapet att media vänder blicken mot Qatar som gör allt för att vända uppmärksamheten till sin fördel.

– VM innebär en ypperlig möjlighet för Qatar att marknadsföra sig positivt, stärka landets politiska inflytande internationellt och höja sin status, så kallad sportswashing, säger Katarzyna Herd, etnolog vid Lunds universitet.

Sportswashing inget nytt

Katarzyna Herd jämför sportswashing med mjuk propaganda. Att sportevenemang utnyttjas för att lyfta fokus från obehagliga frågor är en historiskt väl beprövad taktik.

– Mussolini arrangerade fotbolls-VM 1934 med ett huvudsakligt fokus – att propagandera för fascism. Han brukar också anges som det första historiska exemplet på sportswashing eftersom han tidigt använde ett mästerskap för att flytta fokus från landets omstridda politik, säger Katarzyna Herd.

Hitler tog intryck av Mussolinis strategi när Tyskland stod värd för OS i Berlin 1936. Under de olympiska tävlingarna i

30-talets Tyskland skulle besökare imponeras av den ordningsamma strukturen och inte minst den storslagna inramningen.

– Hitler ville måla upp en idealbild av Nazityskland och använde OS som medel. Det är ungefär så här sportswashing fungerar även 100 år senare. Ett påkostat evenemang används för att ta bort fokus från världens förtryck eller brott mot mänskliga rättigheter, säger Katarzyna Herd.

Är sportswashing en effektiv metod?

– Det är svårt att säga. Inför OS i Peking 2022 gjorde människorättsorganisationer sitt bästa för att uppmärksamma oss på hur Kina håller över en miljon uigurer och andra muslimska minoriteter fängslade i interneringsläger i Xinjiang. Media rapporterade visserligen om detta inför OS men under tävlingarna är det fokus på, ja, tävlingen, säger Katarzyna Herd.

Politik och sport tätt sammankopplat
Katarzyna Herd säger att sport historiskt sett ofta har använts för att utöva makt eller skapa opinion och att mästerskap alltid handlar om mer än att "springa snabbt eller göra mål". Hon nämner de olympiska spelen i Sverige 1912 som ett exempel på hur idrott har använts för att bedriva opinion, dock i motsatt syfte än regelrätt sportswashing.

Finland tillhörde vid den här tidpunkten Ryssland men använde i viss mån de olympiska spelen för att utmana den maktordningen. Trots att Finland saknade egen nationsflagga och landsdräkter ställde man upp i en rad grenar, däribland fotboll, där Finland vann över Ryssland.

– När flaggorna skulle hissas efter matchen användes två ryska flaggor, den ena med texten "Finland segrade", säger Katarzyna Herd.

Hon understryker att vinsten i sig själv inte var avgörande för den efterföljande finska självständigheten 1917 men att matchen i viss mån kan sägas ha varit viktig för att visa upp landet och dess identitet.

– Men själva matchen var alltså inte en avgörande punkt utan bör ses som en del i en större självständighetsrörelse, säger Katarzyna Herd.

Närbesläktat med greenwashing

När begreppet sportswashing etablerades är oklart men det anses ha sitt ursprung i det närbesläktade fenomenet greenwashing. Begreppet greenwashing myntades 1996 av miljöaktivisten och forskaren Jay Westerveld som efter att ha studerat hotellindustrin menade att hotell påstod att de återanvände handdukar som en del av sitt hållbarhetsarbete, när det främst handlade om att hotellen ville spara pengar.

– Greenwashing är i dag vedertaget för att förklara när företag eller en organisation förmedlar vilseledande information eller ger ett intryck om att deras produkter och tjänster är miljövänligare än vad de faktiskt är. Ett företag fokuserar helt enkelt på att marknadsföra sig som miljövänligt i stället för att faktiskt minska sin miljöpåverkan. Alltså snarligt hur sportswashing fungerar, säger Katarzyna Herd.

Flera former av sportswashing

Hur går sportswashing till i praktiken? Katarzyna Herd säger att det finns flera former och varianter. Ambassadörer i form av kända fotbollsstjärnor som talar väl om ett världland är ett sätt, positiva slogans ett annat.

– Sedan är det viktigt att komma ihåg att sportswashing inte enbart sker vid ett världsmästerskap, säger Katarzyna Herd.

Hon nämner det azerbadjanska företaget Azerbadjan Oils sponsring av Atletico Madrid som ett exempel på hur sportswashing används på en annan nivå än globala mästerskap som OS eller VM.

– Azerbadjan Oils är på grund av sin oljebaserade verksamhet ganska problematiskt ur ett hållbarhetsperspektiv. Plötsligt ses ju deras logga i ett jättefint

sammanhang, mitt på bröstet på några av världens främsta spelare. Det kan nog sägas vara ett ganska effektivt sätt att skapa en normalisering, man köper sig en plats i finrummet, säger Katarzyna Herd.

Du har i din forskning studerat fotboll ur ett moraliskt perspektiv – förekommer det att spelare problematiserar sponsorer?

– Det är ganska ovanligt. Några personer har ju skrivit på protestlistor inför Qatar. Den finska fotbollsstjärnan Tim Sparv har öppet kritiserat både Fifa och Qatar, liksom den engelska spelaren Beth Mead. Men att spelare bojkottar är inte jättevanligt.

Varför inte?

– Ja, varför gör inte spelarna mer av sin makt? Spelare är sannerligen intressanta – både som grupp och fenomen. Men att få spela i VM är nog drömmen för många.

Mediernas granskning centralt för att undvika sportswashing
Katarzyna Herd säger att medier spelar en avgörande roll som motvikt till det pr-maskineri som kopplas på under ett VM. Hon tycker att svenska medier generellt gör ett bra arbete men att en viktigt aspekt ofta glöms bort.

– Ur en miljösynpunkt är mästerskap lite problematiska. Massor av människor ska flyga till arenor som efter exempelvis VM inte fyller någon funktion.

När det gäller VM i Qatar säger Katarzyna Herd att situationen för utländska gästarbetarna i landet, som är mer eller mindre livegna, liksom landets diskriminering av kvinnor och hbtq-personer är relativt välkända problem.

– Många är nog medvetna om att det pågår vad som kan beskrivas som ett modernt slaveri i Qatar. Men man kan nog se det som att underhållning är överordnat de problem Qatar har med miljoner gästarbetare som saknar grundläggande rättigheter.

Hon säger samtidigt att det är viktigt att inte glömma att fotboll också handlar om glädje, att spelet i sig är starkt förknippat med kärlek och gemenskap.

– Vi måste kunna hålla två tankar i huvudet samtidigt. VM i Qatar innebär att fattiga människor bygger ett Disneyland som ska användas tre veckor för att rika ska komma och leka. Men det är samtidigt en sport som förenar oss människor, det finns en kärlek för fotboll och spelet i sig, säger Katarzyna Herd.

Info Express
hello@infoexpress.se
Källa: Lunds universitet, Av Sanna Trygg

REA märkesbågar upp till 80 %

Gäller alla bågar t.o.m. 31/12

Kostnadsfri synundersökning vid köp av glasögon.

Värde 395 kr. Utförs av legitimerad optiker.

Vill du delbetala?

✓ Ingen uppläggningsavgift ✓ Ingen ränta ✓ Ingen avavgift

Vi erbjuder avgiftsfri betalning! Effektiv ränta vid 10 000 kr är 0% vid 10 månaders avbetalning.

Resurs

1/2 priset på andra paret vid köp av kompletta glasögon!

Gäller billigaste paret och från samma recept.

Vi erbjuder ögonhälsoundersökning!

Regelbundna kontroller ger oss större möjlighet att upptäcka förändringar i tid. Undersökningen kostar 895:- (60 min.) och då ingår fullständig synundersökning, tryckmätning, synfältsmätning och ögonbottenfoto samt expertbedömning av resultatet. För mer information kring undersökningen samt vilka butiker som erbjuder detta, besök vår hemsida.

glasögonmagasinet

Malmö Södra Förstadsgatan 121 Telefon: 040-828 88

Lund Lilla Tvärgatan 7, Tel: 046-13 99 98 Landskrona Östergatan 12, Tel: 0418-41 18 30

Helsingborg Bruksgatan 25, Tel: 042-18 38 88

För öppettider och information om bokning med mera gå till:

www.glasogonmagasinet.se

INFO EXPRESS

X Solutions HB. Org nr: 969778-9353
Tidningschef/Ansvarig utgivare: Laurentiu Mihai
E-post: office@infoexpress.se
Distribution: X Solutions HB
Tryck: Pressgrannar AB, Linköping

Kontaktuppgifter

Webbsida: www.infoexpress.se
Redaktion: office@infoexpress.se
Prenumeration: hello@infoexpress.se
Annonsering: annonsering@infoexpress.se
Hälsa på redaktionen: hello@infoexpress.se

Pris: FRIVILLIGT OM DU TYCKER OM INNEHÅLLET!
GÄLLER VID UTDELNING

Swish: 123 213 99 05 X Solutions HB

På Ideon i Lund ska karriäreventet för internationella studerande hållas. Foto: News Öresund - Johan Wessman

Dansk-svenskt karriärevent för internationella studenter hålls på Ideon i Lund

■ Den 7 december hålls ett karriärevent för internationella studenter i södra Sverige, som får möta företag från främst Sverige men även Danmark. Omkring 150-200 internationella studerande kommer att väljas ut bland dem som ansöker. De kommer att få möta 10-15 bolag, vilket gör årets evenemang större än de fyra tidigare år då det också hållits på Ideon Science Park. Arrangörer är Invest in Skåne och Copenhagen Capacity, under varumärket Greater Copenhagen Region.

Bland de anmälda företagen finns Ikea, Elonroad och danska Site Improve. Karriäreventet består av en karriärmässa, en paneldebatt och speeddating mellan studenter och företag. Källa: News Öresund

Den planerade havsbaserade vindkraftparken i Kögebukten får etableringstillstånd av Energistyrelsen – ska stå klar 2026 och kunna förse 300 000 hushåll med grön el

Aflandshage är en av två vindkraftsparker som HOFOR planerar att bygga i Öresund och som ska bidra till att göra Köpenhamn CO2-neutralt. Den andra vindkraftsparken, Nordre Flint, planeras nordväst om Malmö med uppemot 16-40 vindkraftverk. En bit öster om Nordre Flint, vid grundet Sjollen, har även det svenska företaget Eolus Vind planerat för en park med max 23 vindkraftverk på upp till 270 meters höjd. Grafik: News Öresund

■ Kommunalägda Hofors planerade havsbaserade vindkraftpark Aflandshage i Kögebukten, tolv kilometer väster om Falsterbonäset, får etableringstillstånd av danska Energistyrelsen. Vindkraftparken väntas stå klar 2026 och ska kunna förse 300 000 hushåll med grön el.

Den planerade vindkraftparken Aflandshage Vindmøllepark i Kögebukten har godkänts av danska Energistyrelsen. Det meddelar det danska kommunalägda energibolaget HOFOR i ett pressmeddelande, som har arbetat fram förslaget. Vindkraftparken kommer att byggas och drivas av HOFOR och etableringstillståndet har beviljats efter en remissrunda (höring på danska) som pågick under sommaren. En första remissrunda som handlade om projektets miljökonsekvensbedömning genomfördes förra vintern.

Aflandshage Vindmøllepark kommer att få 26 vindkraftverk som med en totalhöjd på 220 meter räknat till övers-ta vingspetsen ska kunna förse 300 000 hushåll med grön el. Aflandshage är en av två vindkraftsparker som HOFOR planerar att bygga i Öresund. Den andra vindkraftsparken, Nordre Flint, planeras nordväst om Malmö i Lommabukten där också svenska Eolus Vind planerar att uppföra en havsbaserad vindkraftpark.

Info Express
Källa: News Öresund

Förslag på reformer av det nordiska skatteavtalet väntas i en rapport i vår

Nya gränshinder har uppstått när människor arbetar mer hemifrån efter coronapandemin. Ett pågående nordiskt projekt ska ta fram förslag på hur det nordiska skatteavtalet kan uppdateras för att lösa dessa. Foto: News Öresund - Johan Wessman

■ För närvarande är det dansk-svenska skatteavtalet – Öresundsavtalet – från 2003 uppe för omförhandling, i ljuset av att många människor arbetar mer digitalt och från hemmet än före pandemin. Av samma anledningar diskuteras även reformer i det nordiska skatteavtalet, som Öresundsavtalet bygger på. Det framgår av Öresundsinstitutets analys av samarbetet över Öresund, State of the Region, som presenterades i slutet av oktober.

Sedan i maj pågår ett nordiskt projekt för att föreslå lösningar på utvalda skatterelaterade gränshinder med koppling till det nordiska skatteavtalet, samt bilaterala avtal som exempelvis Öresundsavtalet är. Projektet har initierats av det nordiska Gränshinderrådet och Nordiska rådets Gränshindergrupp. I höst hålls nationella dialogmöten med olika aktörer, som får möjlighet att diskutera olika lösningar och en slutrapport för-

väntas under det första halvåret 2023.

Förhandlingen om Öresundsavtalet initierades i våras, men har just nu tagit en paus eftersom båda länderna har bytt eller är på väg att byta nordiska samarbetsministrar.

Info Express
E: hello@infoexpress.se
Källa: News Öresund

Insatser för att öka kunskapen om Öresundsregionens historia prisas

Henning Bro. Fotograf: Jacob Villadsen

Allhemsstiftelsens pris till Einar Hansens minne på 250 000 kronor tilldelas i år den danske historikern och stadsarkivarien Henning Bro. Han får priset för sina viktiga insatser för att förmedla kunskap om Öresundsregionens historia och för att framgångsrikt stimulera till ny forskning om det danska huvudstadsområdet och Skåne län på båda sidor om sundet.

– Det är mycket överraskande och roligt att få det här priset. Jag är mycket tacksam, säger Henning Bro.

Henning Bro är grundare av och drivkraften bakom ett metropolhistoriskt nätverk

med syfte att främja forskning och kunskapsförmedling om Öresundsregionens regionalhistoria från 1500-talet fram till idag, bland annat genom seminarier och konferenser samt genom tidskriften METROPOL. Han förklarar varför nät-

verket är viktigt:

– Det är inte bara före gränstragningen 1660, utan också efter som det funnits nära relationer över Öresund. I synnerhet de senaste 150 åren efter mitten på 1800-talet har samhällsutvecklingen blivit alltmer parallell i Skåne och Nordöst-själland.

Han säger att särskilt utvecklingen av den danska huvudstadsmetropolen och pärlbandet av västskånska städer från Trelleborg över Lund till Helsingborg är viktig. Det är en avgörande förutsättning för en framtida stark Öresundsmetropol i megapolen mellan Stockholm-Oslo och i

Hamburg -Berlin i Syd. En megapol som kommer att omfatta ett mycket tätt samarbete mellan fem stadsregioner och övriga storstäder i denna del av Nordvästeuropa.

– I Skåne finns det ett starkt fokus på detta perspektiv och de historiska banden tvärs över Öresund. Tyvärr finns inte det i samma grad varken på Själland eller i resten av Danmark, säger han.

Henning Bro som har doktorerat i historia och är Stadsarkivare emeritus MSO samt Byhistorisk konsulent vid Fredriksbergs Stadsarkiv arbetar fortfarande en dag i veckan på arkivet.

– Just nu har jag tre projekt på gång som rör Öresundsregionen: dels ett antologiprojekt tillsammans med professor Hanne Sanders från Historiska institutionen vid Lunds universitet om regionen under 1800-talet och 1900-talet, dels två mindre om svensk elektricitetsexport till huvudstadsmetropolen under 1900-talet och danskt fritidsboende i Sydsverige sedan mitten av 1900-talet. Utöver det har jag flera projekt igång om den danska huvudstadsmetropolens historia igång, berättar Henning Bro.

Styrelsen för Einar Hansens Allhemsstiftelse finner att Henning Bro genom sina betydande insatser för att öka kunskapen om Öresundsregionens regionala historia och genom att arbeta för samarbete mellan Danmark och Sverige tydligt verkat i Einar Hansens anda.

Info Express
E: hella@infoexpress.se
Källa: Lunds universitet

FR O M 5/12 ÄR VI DIN NYA
ÅTERFÖRSÄLJARE AV PEUGEOT,
CITROÉN & DS AUTOMOBILES I MALMÖ.
VI ERBJUDER OCKSÅ FORD SERVICE.

VÄLKOMMEN TILL OSS!

Hornyxegatan 16, Malmö. Öppet: Mån-Fre 9-18. Lör-Sön 11-15.
BESÖK OSS GÄRNA PÅ WWW.HEDBERGS.SE ELLER FACEBOOK

HEDBERGS BIL

Helsingborg svidar om till vinterskrud

■ Den mörkaste tiden på året är här och i samband med detta vill Helsingborgs stad sprida julstämning och göra city till en mer upplyst plats. De uppskattade vinterljusvandringarna och den traditionsenliga julsmyckningen är att räkna med. Nytt för i år är samarbetet kring Svenska kyrkans kampanj Swish for a Wish. Pengarna som swishas går oavkortat till behövande barn i Helsingborg och i samband med det sker en upplysande upplevelse vid granen på Sundstorget.

Även i år svidar Helsingborg om till vinterskrud, för att sprida julstämning och lysa upp i mörkret. I november månad tänds 719 olika ljusinstallationer i Helsingborg. För att hålla nere elförbrukningen förkortas dock belysningstiden i år med fem veckor, från 7 november till och med 31 januari. Först ut är träden, vars trädskronor är klädda i fantastiska vinterljus. Sedan tänds vi installationerna efter hand och lagom till första advent är allt på plats. Efter tjugondag

jul släcker vi granarna och därefter de allra juligaste installationerna. Trädens ljusslingor är sist ut och släcks i slutet av januari.

En trygg vinterstad på ett ansvarsfullt sätt

Bra att veta är att belysningen som används till Vinterljus består av energisnåla LED-lampor, vilket gör att varje installation drar väldigt lite ström. Ett upplyst träd drar 43 watt, alltså mindre

än en vanlig glödlampa. — Att lysa upp Helsingborg under den mörkaste årstiden kan öka känslan av trygghet. Två lyckade exempel på detta är ljusslingorna i träden på promenadstråken upp för Landborgen och ljusslingorna i körsbärstråden på Furutorpsplatsen. Det handlar dels om belysningen men också om att fler personer rör sig där för att titta på belysningen. Mer folk på en plats ökar känslan av gemenskap och trygghet. Det sparar vi inte

in på, säger Elisabet Lindberg, ansvarig för Vinterljus.

Julskyltning i ett stämmningsfullt city
Söndagen den 27 november är det dags för citys mysigaste och mest stämmningsfulla dag – julsmyckningen. Årets program bjuder på bland annat jul- och luciakonsert, levande julkrubba, julmarknad, jultåg och självklart besök av tomten.

— Vinterljusen bidrar till den magiska julkänslan som råder i city, som förstärks ytterligare med de många vackert dekorerade skyltfönstren som våra verksamheter skapar. Vi arbetar mycket med att ta fram och lyfta upplevelser som leder till besök i city och vinterljusen är en stor dragare varje år, säger Malin Thörnwall, Cityutvecklare hos Helsingborg City.

Guidad vinterljusvandring

De mycket uppskattade vinterljusvandringarna erbjuds gratis i år igen vid fyra tillfällen, den 29 november, den 1, 5 och 8 december. Förnamn krävs. Mer information finns på helsingborg.se/vinterljus.

Nytt för i år – Swish for a Wish på Sundstorget

I år samarbetar Helsingborgs stad med Svenska kyrkan Helsingborg, kring deras kampanj Swish for a Wish. Du ges möjlighet att skänka julglädje både till behövande barn i Helsingborg och till besökare på Sundstorget. Varje gång en slant swishas till 123 568 1705, händer det nämligen något med granen på Sundstorget. Svenska kyrkan Helsingborg har arbetat med kampanjen Swish for a Wish sedan 2017 och insamlade pengar går oavkortat till barn och familjer i Helsingborg som har det svårt ekonomiskt. Kampanjen pågår hela året men är särskilt aktuell vid jul. Upplevelsen vid granen kommer att pågå under hela december 2022.

Info Express
Källa: Helsingborg stad

Sveriges största parkeringshus i trä invigt i Malmö

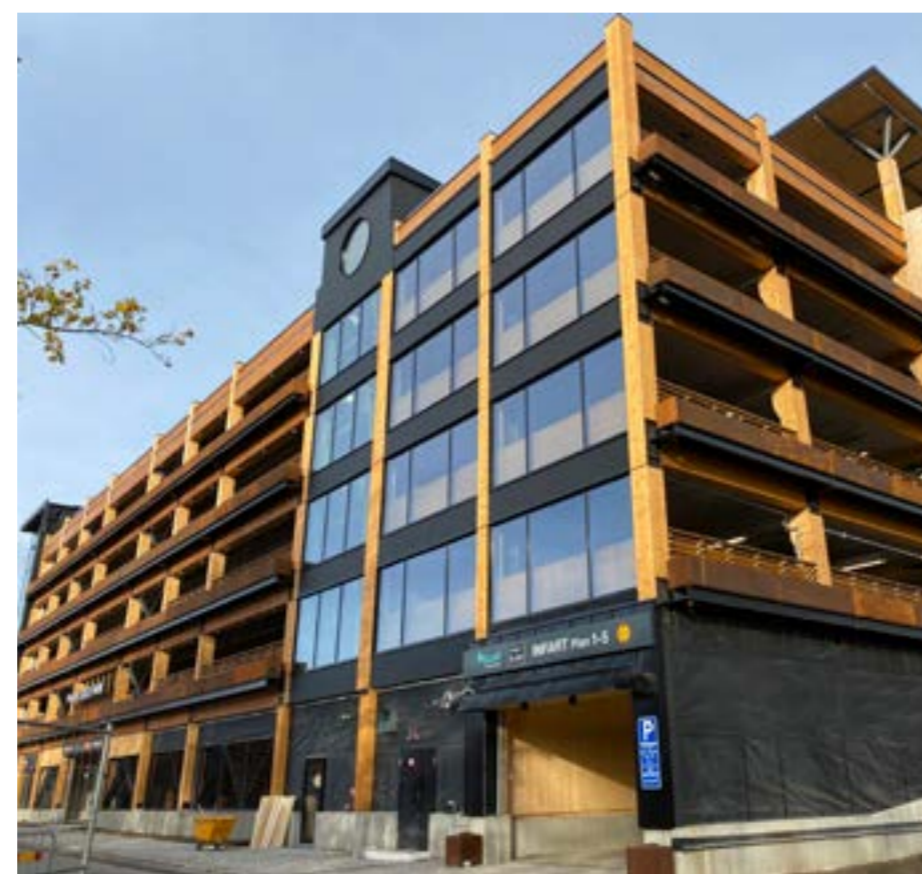
■ Ett parkeringshus i trä med laddplatser för elbilar, solceller, dagvattenåtervinning, lösningar för optimering av energiflöden och växtklädda fasader har byggts i Malmö. Det nya p-huset är det största hittills som byggts i trä i Sverige, och det första i trä i Syd-sverige, enligt Parkering Malmö, som är det kommunala parkeringsbolaget i Malmö.

På tisdagen invigde Parkering Malmö sitt nya hållbara p-hus byggt i trä, P-hus Sege Park. Det finns plats för 620 bilar i huset som även ska bli en mobilitetsnod med cykelgarage och där boende i området har möjlighet att hyra bil, cykel och lådcykel. Parkeringshuset är också utrustat med 120 laddplatser för elbilar som laddas från solceller på taket och med ett fastighetsbatteri kan solenergi lagras till kvällar och nätter vilket gör energisystemet särskilt innovativt. P-huset har ritats för att vara flexibelt och så

att trämaterialiet kan återanvändas vid en ombyggnad, enligt Parkering Malmös hemsida.

Parkeringshuset ligger i Sege Park, ett område i östra Malmö som är under utveckling och som kommer att vara ett testområde för hållbara lösningar. Nya bostäder ska byggas och 2 000 personer väntas bo i området år 2025.

Info Express
E: hello@infoexpress.se
Källa: News Öresund

P-hus Sege Park blir med sina 620 bilplatser det största parkeringshuset i Sverige byggt i trä. Foto: Parkering Malmö

TMP OUTLET • Sport & Fritid

1500Kvm Märkeskläder! • Alltid 20-80%
Sportoutlet med kläder & tillbehör för träning, cykel, golf & fritidsliv.
Kända märken till superpriser! Nya erbjudanden varje vecka!

weather report Vatten- och vindtåta funktionskläder som andas!

Vattenpelare 15.000!

Delton AWG Jacket Vattenpelare 15.000 Herr Stl S-5XL **799:-** Rek.pr. 1299:-

Camelia AWG Jacket Vattenpelare 15.000 Dam Stl 36-50 **499:-** Rek.pr. 849:-

Delton & Camelia AWG Pants Vattenpelare 15.000 Herr Stl S-5XL Dam Stl 36-50 **499:-** Rek.pr. 849:-

WHISTLER®
Underställ i merinoull & silke!

- 85% merinoull
- 15% silke
- Mjuk och bekväm
- Töjbart material
- Antibakteriella egenskaper
- Temperaturreglerande egenskaper
- Svettransporterande egenskaper

Cornello • Herr Stl S-4XL

Melroy • Dam Stl 36-46

-50% 399:-/del Rek.pr. 799:-

Five Skidkläder Vi har matchande skidbyxor till alla våra skidjackor!

Arioso Anorak Vattenpelare 10.000 Herr Stl S-2XL **999:-** Rek.pr. 2090:-

Teglio Jacket Vattenpelare 10.000 Herr Stl S-2XL **999:-** Rek.pr. 1999:-

Granier Jacket Vattenpelare 5000 Herr Stl S-2XL **1299:-** Rek.pr. 2299:-

Fluffig, värmande och praktisk.

Kapela Pile Hoodie Herr Stl S-3XL **499:-** Rek.pr. 999:-

TRUE NOC RTHC

Jacka Fleece Jr. Junior Stl 92-164 **299:-** Rek.pr. 499:-

Mössa -41% 99:- Rek.pr. 169:-

Tröja Fleece Jr. Junior Stl 122-164 **299:-** Rek.pr. 479:-

Latok Reflexväst Herr Stl S-2XL **399:-** Rek.pr. 799:-

ENDURANCE

Sindry Unisex Light The Night Vest Stl S-3XL **199:-** Rek.pr. 499:-

Estell Yoga Mat One Size Kommer i snygg förpackning! **399:-** Rek.pr. 549:-

WHISTLER®

EXANI

Parrite Herr Stl 41-46 **699:-** Rek.pr. 1399:-

Lola Dam Stl 37-41 **349:-** Rek.pr. 999:-

Iris Dam Stl 36-41 **699:-** Rek.pr. 1199:-

Della Jr. Junior Stl 28-35 **599:-** Rek.pr. 999:-

Vi reserverar oss för slutförsäljning och typografiska fel i denna annons.

Vätgas: Vilken är nyttan för EU?

Bild: Pixabay

■ Ta reda på vilken nytta vätgas innebär för energitillförseln och hur EU vill kunna nyttja den för att göra den gröna omställningen.

Ren energi, en nyckel för ett klimatneutralt Europa

På vägen mot ett klimatneutralt Europa och en grönare planet, enligt den europeiska gröna given, är det nödvändigt att reformera energitillförseln och skapa fullt integrerade energisystem. EU-ekonomins gröna omställning måste kombineras med tillgång till ren, tillgänglig och säker energi för företag och konsumenter.

EU står inför en utmaning då dess energiproduktion och konsumtion stod för 75 procent av sina utsläpp av växthusgaser 2018 och unionen fortfarande är beroende av importen av olja och gas.

I juli 2020 föreslog EU-kommissionen en vätgasstrategi för ett klimatneutralt Europa, med syfte att snabba på utvecklingen av ren vätgas, som en hörnsten för ett klimatneutralt energisystem till år 2050.

Hur kan vätgas bli rent?

Det finns olika typer av vätgas, som kan kategoriseras efter produktions-

process och de resulterande vätgasutsläppen. Ren vätgas ("förnybar vätgas" eller "grön vätgas") produceras genom elektrolys av vatten med hjälp av elektricitet från förnybara källor och släpper inte ut några växthusgaser under produktionen.

Ledamöterna betonar vikten av att klassificera de olika sorternas vätgas och vill se en likartad EU-omfattande terminologi som tydliggör skillnaden mellan förnybar vätgas och vätgas som släpper ut låga mängder koldioxid.

Vid plenarsessionen i maj 2021, som svar på kommissionens förslag, betonade ledamöterna att bara grön vätgas - producerad från förnybara källor - på ett hållbart sätt kan bidra till att uppnå klimatneutralitet på sikt.

För närvarande spelar vätgas en relativt liten roll i den övergripande energitillförseln. Det finns utmaningar när det gäller kostnadskonkurrens, produktionsstorlek, infrastrukturbehov och uppfattad säkerhet. Men, vätgas förväntas möjliggöra utsläpps-

fria transporter, uppvärmning och industriprocesser liksom i framtiden energilagring mellan årstiderna.

Ledamöterna vill att kommissionen och EU-länderna skapar incitament för att produktion och bränsleanvändning kommer från förnybara källor.

Vad är nyttan med vätgas?

Vätgas motsvarar ungefär 2 procent av EU:s energimix. 95 procent av vätgasenergin produceras från fossila bränslen, vilka släpper ut 70 - 100 miljoner ton koldioxid varje år.

Enligt forskning skulle förnybara energikällor tillhandahålla en avsevärd andel av den europeiska energimixen år 2050, och vätgas skulle kunna täcka så mycket som 20 procentprocent, 20-50 procent av energibehovet i transportsektorn, och 5-20 procent inom industrin.

En ekonomi baserad på förnybar vätgas skulle kunna minska den globala uppvärmningen avsevärt jämfört med en ekonomi baserad på fossila bränslen.

Det används främst som en råvara i industriella processer men också som ett bränsle för rymdraketer.

Genom sina egenskaper kan vätgas

vara ett bra bränsle eftersom:

- dess användning för energiändamål orsakar inte utsläpp av växthusgaser (vatten är den enda restprodukten från processen)
- den kan användas för att producera andra gaser, liksom flytande bränslen
- existerande infrastruktur (gastransporter och gasförvaring) kan anpassas för att användas för vätgas
- den har högre energidensitet än batterier så den kan användas för långdistans- och tunga transporter.

Vad vill Europaparlamentet?

- incitament för att stimulera efterfrågan och att skapa en europeisk marknad för vätgas och snabb utbyggnad av vätgasinfrastruktur
- så snabb utfasning som möjligt av fossilbaserad vätgas
- att all vätgasimport certifieras på samma sätt som vätgas producerad inom EU, inklusive produktion och transport, för att undvika koldioxidläckage
- att utvärdera möjligheten att anpassa existerande pipelines för gas för att kunna transportera och förvara vätgas under jord

Vätgas som ett av EU:s alternativa bränslen

Under 2022 presenterade kommissionen EU:s REPower-strategi för mer prisvärd, säker och hållbar energi. Detta eftersom EU nu vill göra sig oberoende av ryska fossila bränslen och arbetar för att uppfylla sitt åtagande att vara klimatneutralt till 2050. Enligt planen ska EU öka produktionen av förnybar vätgas fram till 2030 och öka mängden vätgas till 20 megaton/år från de 10 megaton/år som föreslogs i vätgasstrategin från 2020.

Som en del av lagstiftningen för att minska utsläppen av växthusgaser - känd som Fit for 55 - godkände parlamentsledamöterna i oktober 2022 sin ståndpunkt om förslaget till EU-regler för att främja utbyggnaden av laddningsstationer och alternativa tankstationer, särskilt för el och vätgas. År 2021 hade EU 136 tankställen för vätgas, ledamöterna kräver att det ska finnas tankställen för vätgas var 100:e kilometer längs EU:s huvudvägar senast 2028.

Info Express
E: hello@infoexpress.se
Källa: Europaparlamentet

Parlamentet säger ja till banbrytande regler för ökad jämställdhet i bolagsstyrelser

- 40 procent av icke verkställande styrelseposter ska gå till det underrepresenterade könet
- Avskräckande påföljder för företag som inte följer reglerna
- Små och medelstora företag med färre än 250 anställda berörs inte

Senast i juli 2026 måste alla stora börsnoterade företag i EU få in fler kvinnor i företagsledningen.

Direktivet om kvinnor i styrelser antogs på tisdagen, tio år efter att förslaget först lades fram. Det ska göra företagsrekryteringarna transparenta, så att minst fyra av tio icke verkställande styrelseposter eller en tredjedel av alla direktörstjänster besitts av det underrepresenterade könet senast i slutet av juni 2026.

Meriter måste förbli det viktigaste kriteriet vid tjänsteställning. Även urvalsprocessen ska enligt de nya reglerna vara transparent. Börsnoterade företag måste informera om könsfördelningen i sina styrelser till behöriga myndigheter en gång om året. Om målen inte har uppnåtts måste de ange hur de tänker åtgärda detta. Denna information ska publiceras på företagets webbplats och vara lätt att hitta.

Små och medelstora företag med färre än 250 anställda berörs inte av de nya reglerna i direktivet.

Straffpåföljder

EU-länderna måste införa regler om effektiva, avskräckande och proportionella påföljder, till exempel böter, för företag som inte följer bestämmelserna om transparenta anställningsförfaranden. Ett rättsorgan kan också ogiltigförklara den styrelse som bolaget valt om det bryter mot direktivets principer.

Citat från föredragandena

Evelyn Regner (S&D, Österrike), medföredragande, sa: "Antagandet av direktivet om kvinnor i styrelser tio år efter att det föreslogs är ett viktigt steg framåt för jämställdheten mellan kvinnor och män. Vi ger äntligen kvinnor en rättvis chans att få en position i företag och förbättrar företagsstyrningen. Kvinnor är innovativa, smarta, starka och kapabla till många saker. Vi undanröjer ett av de största hindren för kvinnor att få "topp-jobb": informella manliga nätverk. Från

Bild av Werner Heiber från Pixabay

och med nu kommer kompetens att räknas mer i ett urvalsförfarande än någonsin tidigare, liksom öppenhet."

Lara Wolters (S&D, Nederländerna), medföredragande, tillade: "Under de tio år som detta direktiv har legat på hyllan har styrelserummen varit en sfär dominerad av män. Men i de länder där bindande kvoter infördes utsågs betydligt fler kvinnor. I och med denna lag kommer dessa länder inte längre att vara undantagen, och balans mellan könen i börsbolagens styrelserum kommer att bli normen i hela EU."

Nästa steg

Nu när parlamentet och rådet formellt har gett grönt ljus kommer direktivet att träda i kraft 20 dagar efter det att det har offentliggjorts i EU:s officiella tidning. Medlemsländerna har två år på sig att införa reglerna.

Bakgrund

EU-kommissionen lade fram sitt förslag 2012 och Europaparlamentet antog sin förhandlingsposition redan 2013. Ärendet blockerades i rådet i nästan ett årtionde, tills sysselsättnings- och socialministrarna slutligen enades om en ståndpunkt i mars 2022. Europaparlamentets och rådets förhandlare nådde en överenskommelse i juni.

År 2021 var endast 30,6 procent av styrelseledamöterna i EU:s största börsnoterade företag kvinnor, med betydande skillnader mellan medlemsländerna (från 45,3 procent i Frankrike till 8,5 procent i Cypern). Även med allt jämställdare styrelser har färre än 1 av 10 av de största börsnoterade företagen i EU-länderna under 2022 en kvinnlig ordförande eller vd.

Info Express
E: hello@infoexpress.se
Källa: Europaparlamentet

REDO FÖR VINTERN?

Hedbergs Bil är en auktoriserad Ford-verkstad som erbjuder Ford-ägare högsta service och kunskap. Välkommen till vår fullserviceanläggning på Hornyxegatan 16 i Malmö!

Hornyxegatan 16, Malmö. Öppet: Mån-Fre 07.00-17.00.
BESÖK OSS GÄRNA PÅ WWW.HEDBERGS.SE ELLER FACEBOOK

HEDBERGS BIL

Välkommen till Autoexperten!

Hos oss hittar du reservdelar, tillbehör och verktyg till din bil, lastbil, mc, husvagn eller båt.

AUTOEXPERTEN I LUND
Nöbbelövs Mossväg 3, Lund
Tel. 046-30 57 30

AUTOEXPERTEN I MALMÖ
Lundavägen 143, 212 24, Malmö
Tel. 040 - 21 03 30

Autoexperten

Viktning med hjälp av särskild medicin

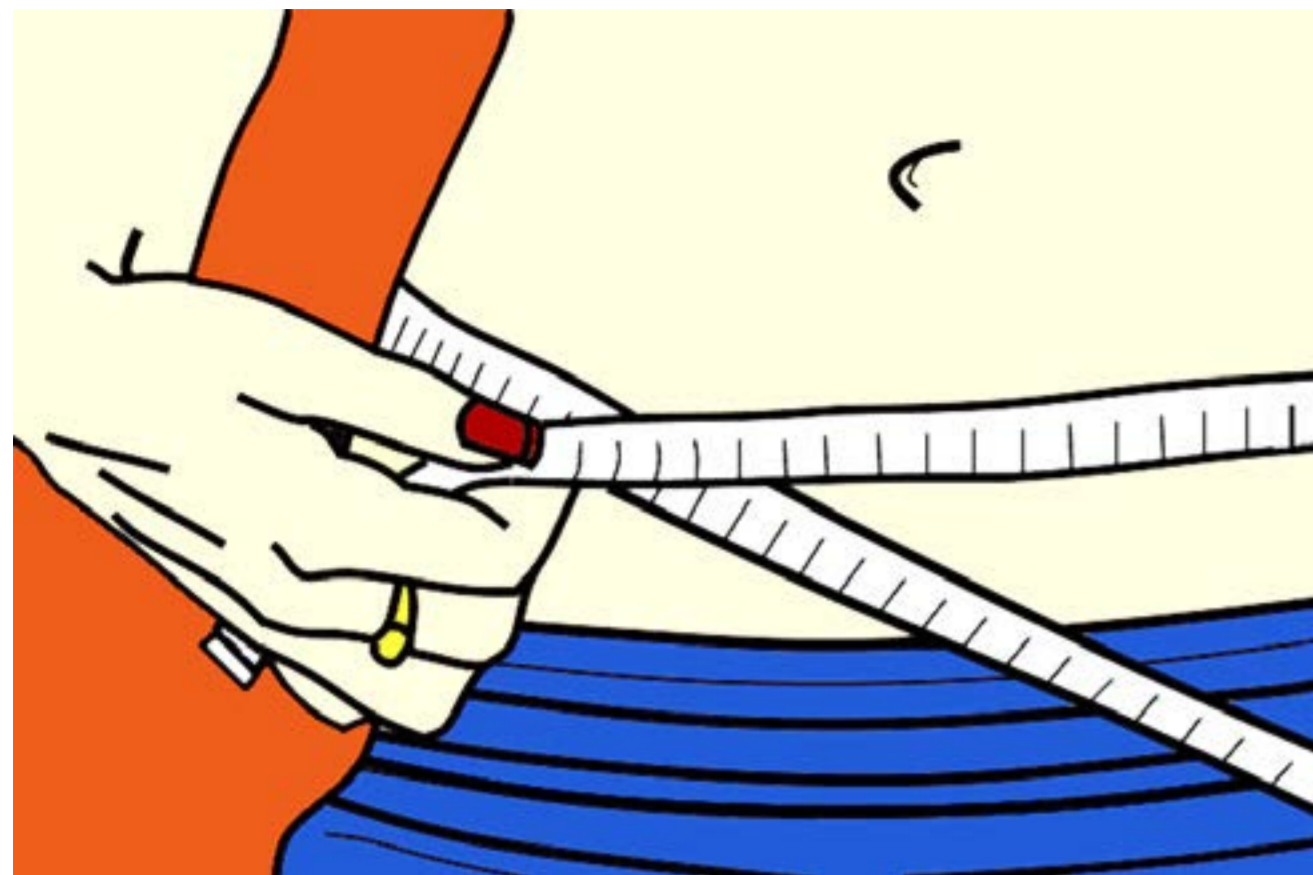

Bild: Pixabay

■ Vissa patienter som drabbas av besvär som övervikt och har diabetes typ 2 föreskrivs ibland läkemedel för att hjälpa dem att gå ned i vikt. Bland annat används läkemedel som Ozempic för att uppnå det önskvärda resultatet. Till följd av en effektiv viktning har läkemedlet blivit populärt bland influencers, vilket riskerar att försvåra tillgången till läkemedlet för folk som har diabetes.

Ozempic är ett läkemedel som intas veckovis för att behandla diabetes typ 2 och hjälper med bland annat hanteringen av blodsocker. Enligt en artikel från *Healthline* hjälper läkemedlet med att tömma magsäcken mer långsamt, vilket i sin tur saktar ned upptagningen av näring och förhindrar att det sker en ökning av glukoshalten i blodet efter måltiden. Läkemedlet stimulerar även produktionen av mer insulin och reducerar mängden socker som släpps ut i blodet. Den främsta effekten av Ozempic är att medicinen reducerar aptiten, så att folk som tar läkemedlet inte märker av hunger på samma sätt som tidigare och äter färre kalorier till följd av det. Ett vanligt resultat till följd av läkemedlet är viktning, vilket har spridits genom hashtags som #Ozempic på internet och uppmärksammas i en rad klipp med miljontals visningar.

Efter att en trend på plattformen TikTok

har spridit information om att läkemedlet orsakat viktning har det lett till att personer som är intresserade av att gå ned i vikt har försökt få läkemedlet genom en off-label förskrivning. Detta innebär att det har uppstått brist på medicin för behovande på flera ställen runt om i världen. Denna ökning av off-label förskrivning har gjorts med anledningen att hjälpa personer som egentligen inte har behov av medicinen, för att de inte har diabetes typ 2, att gå ned i vikt. En off-label förskrivning innebär enligt Läkemedelsverkets att så länge det finns tillräckligt med dokumentation om läkemedlet och dess effekter och beprövad erfarenhet så kan läkaren skriva ut recept till individer som hade kunnat få nytta av medicinen. Problem har dock inträffat på senare tid i samband med trenden, då fler plötsligt fick utskrivna recept samtidigt. Dessutom kan människor som tar ett läkemedel utan att egentligen ha ett behov av det utsätta

sig själva för biverkningar. Ozempic kan enligt FASS leda till följande biverkningar:

1. Effekter på matsmältningssystemet, vilket innefattar illamående, kräkningar och diarré. Dessa biverkningar kan orsaka vätskeförlust om man inte kan kontrollera intaget av vätska.
2. Svåra och ihållande magsmärter. Dessa kan vara orsakade av inflammation i bukspottkörteln, ett tillstånd som även kallas akut pankreatit.
3. Lågt blodsocker (hypoglykemi). Denna biverkning kan motarbetas om man ändrar dosen för insulin i vissa fall.
4. Allergiska reaktioner, i form av klåda och utslag.

I en artikel från *National Geographic* framgår det även att experter har varnat personer som inte har diabetes för medicinen, eftersom man inte vet vad de långsiktiga biverkningarna blir ännu.

Info Express har kontrollerat doser på 0,25 mg, 0,5 mg och 1 mg för att se deras lagerstatus på olika apotek i Skåne. Enligt Apotekets hemsida finns Ozempic inte kvar i Helsingborg, Höllviken, Lund och Malmö när lagerstatus har kontrollerats den 13:e november, för doser som avser 0,25 mg och 0,5 mg. Vi har även kontrollerat lagerstatus för Kronans Apotek

(med Höllviken och Staffanstorps som tillagda, sökbara områden) och Apotek Hjärtat (med Lomma som tillagd, sökbar område) i samma städer, utan att få ett annorlunda resultat. Det verkar finnas kvar Ozempic av dosen 1 mg i Malmö, Lund, Lomma och Helsingborg på Apotek Hjärtat. Även Apoteket har kvar doser på 1 mg av Ozempic på dessa orter, förutom Lomma där apoteket inte finns. Kronans Apotek sålde inte Ozempic med doser på 1 mg av vad som framgick av deras hemsida.

Bristen på denna medicin förväntas fortsätta vara in i 2023, enligt europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA). EMA uppger även att den berörda patienten tillsammans med sin läkare borde hitta ett passande, kortvarigt alternativ till Ozempic så länge medicinen inte finns tillgänglig. Det kan, trots att det finns andra alternativ, även vara svårt att hitta ett lämpligt läkemedel med tanke på att doserna inte alltid överensstämmer mellan olika sorter. Ett exempel är Wegovy. Trots att både Wegovy och Ozempic är semiglulider med samma aktiva substans har tillverkaren Novo Nordisk informerat om att det inte går att ersätta den ena sorten med den andra, enligt föregående artikel från *Healthline*. Doserna kan variera mellan olika typer av läkemedel och bero på dosen som individen behöver. Artikeln från *Healthline* betonar vidare att det är viktigt för människor som drabbas av läkemedelsbristen att själva ta initiativ och kontakta vårdgivaren i god tid för att avgöra om Ozempic kommer att finnas kvar i lager inom snar framtid och diskutera andra alternativ eller behandlingar tills dess att läkemedlet återigen finns i lager. Det är särskilt viktigt att göra detta för att inte riskera att bli helt utan läkemedel.

Bianca M.- Info Express
hello@infoexpress.se

Källor:
"How TikTok Trends May Impact Shortage of Type 2 Diabetes", *Healthline*, publicerad 2022-10-25.
"Läkemedelsverkets syn på off-labelförskrivning", *Läkemedelsverket*, publicerad 2020-09-24.
"Ozempic" *FASS Allmänhet*, okänt publiceringsdatum.
"Ozempic Shortage Catalogue", *European Medicines Agency (EMA)*, 2022-10-19.
"What to know about Ozempic, TikTok's favorite weight loss drug", *National Geographic*, 2022-10-21.

Bild första sidan capture video

Datorplatta gör förskolebarns lek mindre kreativ

■ Förskolebarns lek med datorplattor är mindre kreativ och fantasifull jämfört med deras lek med fysiska leksaker. Det visar en ny studie från Uppsala universitet, och skillnaden är markant. Resultaten går emot det som ibland hävdas, att ny teknologi skulle göra barn mer kreativa.

– Även om studien är ganska liten visar den att man kanske ska vara försiktig med att använda pekskärmar med förskolebarn, säger Robin Samuelsson, språkforskare vid Uppsala universitet.

I ett samarbete mellan forskare vid Uppsala universitet och vid Institute of Education vid University College London i Storbritannien, jämfördes nära hundra lekaktiviteter i två grupper av förskolebarn, 2-åringar och 4-5-åringar. 30 barn på två förskolor deltog i studien under förskolans fria lek, det vill säga lek utan större medverkan från pedagoger. Fri lek står för cirka 57 procent av barns tid på förskolan (Åström et al. 2020).

Lek med vanliga appar
Tidigare studier har ofta utvärderat helt nya appar eller teknologier, till exempel virtual reality/virtuell verklighet (VR) och augmented reality/förstärkt verklighet (AR), i förskolan. I den här studien ville forskarna istället undersöka hur barnen leker med vanliga populära appar i sin fria lek.

Forskarna genomförde en multimetodstudie där de spelade in video från när barnen lekte på förskolan. De undersökte både mönster i barnens lek och vad barnen gjorde när de lekte med datorplattor, jämfört med fysiska leksaker som till exempel klossar och utklädningskläder. I lek med datorplattor låg fokus på vad

barnen gör på skärmarna och med sina kamrater. Barnens lek jämfördes efter att studien anpassade ett etablerat ramverk för att kategorisera barns lek (Bird & Edwards, 2015). Mer utforskande men mindre fantasi
Studien visar att leken med datorplattor var mer utforskande men hade mindre element av låtsas- och fantasilek. Karaktären på leken med datorplattor skiljer sig också från lekar som barn i åldern vanligtvis leker.

I läroplanen för förskolan, Lpfö 2018, står det i riktlinjerna för omsorg, utveckling och lärande att förskollärare ska ansvara för att varje barn får använda digitala verktyg på ett sätt som stimulerar utveckling och lärande. I och med det har datorplattor etablerats på landets förskolor och en del av många barns vardag. Såväl pedagoger som forskare har sett möjligheterna med ny teknologi.

– Våra resultat var tydliga men också överraskande med tanke på läroplanen.

Vi hoppas att våra resultat är betydelsefulla och till hjälp för personal inom förskolan men också för föräldrar och andra som möter barn och teknologi i vardagen. Samtidigt som det finns möjliga lärandemekanismer för utforskande lek med datorplattor bör det finnas en medvetenhet om de sätt som nya teknologier påverkar barn, säger Robin Samuelsson. Den här nya studien, som presenteras i artikeln *How young children's play is shaped through common iPad applications: A study of 2 and 4-5 year-olds*, bygger vidare på en tidigare studie om interaktionsmönster mellan lärare och barn med datorplattor. I den jämfördes bokläsning med användandet av datorplattor, vilken visade att barn pratar mindre i situationer med plattorna. Den tidigare studien visade också på de nya icke-verbala sätt barn använder för att kommunicera med hjälp av pekskärmar.

Info Express
E: hello@infoexpress.se
Källa: Uppsala universitet

MAZDA MX-30 HELT ELEKTRISK

PRIVATLEASING
FR 4595 KR/MÅN

10 ÅRS GARANTI

Mazda MX-30 är en elektrisk, kompakt SUV som erbjuder mer än bara Mazdas unika körupplevelse. Den har en interiör med hållbara material så som kork, konstskinn och återvunnen plast. Som standard är den dessutom fullmatad med ny teknik som head-up display, app-styrning och all tänkbar aktiv säkerhet. Det handlar om att njuta av livets små och stora upplevelser – med små fotavtryck. Provkör och upplev energin.

PRIS FRÅN 399 900 KR

Förbrukning: 19 kWh/100 km (bl. körn.), CO₂-utsläpp: 0 g/km (bl. körn.). Avdraget för klimatbonus är inte avdraget från bilens pris för MX-30. Privatleasingpriset kan ändras beroende på ränteläge.

LOMMASTRANDS

TRAFIKSKOLA

LOMMA		LUND STATIONEN		LUND SPYKEN	
Öppettider(reception):	Körtider:	Öppettider(reception):	Körtider:	Öppettider(reception):	Körtider:
Måndag - Torsdag 10.30 - 16.30	Måndag-Torsdag 06.30 - 17.40	Måndag - Torsdag 11.00 - 17.00	Måndag-Torsdag 06.30 - 17.40	Måndag - Torsdag 11.00 - 16.30	Måndag-Torsdag 08.00 - 18.00
Fredag 10.30 - 15.00	Fredag 06.30 - 14.10	Fredag 11.00 - 15.00	Fredag 06.30 - 14.10	Fredag 11.00 - 15.00	Fredag 08.00 - 14.10
Lördag - Söndag Stängt	Lördag - Söndag Stängt	Lördag - Söndag Stängt	Lördag - Söndag Stängt	Lördag - Söndag Stängt	Lördag - Söndag Stängt
Adress: Vegagatan 1, 234 32 Lomma Tel. 040-413838		Adress: Bangatan 17, 222 21 Lund Tel. 046-120888		Adress: Skolgatan 6B, 223 61 Lund Tel. 046-188188	

Mazda Center, Industrigatan 3, 233 21 Svedala
City Motor, Jägershillgatan 6, 213 75 Malmö
www.mazdacenter.nu, www.Citymotor.se

Vår sköra demokrati

■ Under de senaste åren har det allt oftare hörts varningar om att demokratin i världen är hotad. I flera länder, även i Europa, har oberoende medier fått allt svårare att verka, auktoritära ledare tar kontroll över domstolarna och det görs inskränkningar i de mänskliga rättigheterna. Men skulle det kunna hända även här i Sverige? Hur skyddad är egentligen vår demokrati?

– Det kan ske ganska snabba förändringar i dagens samhälle för att väljarna är mer rörliga och mer benägna att rösta på nya partier. I många länder ser vi hur populistiska partier får större makt. Det gäller att då ha ett demokratiskt system som är berett på det och kan försvara sig själv, säger Patrik Bremdal, docent i konstitutionell rätt vid juridiska institutionen.

Han ser inget uppenbart hot mot den svenska demokratin i dag, men en riksdagsmajoritet som skulle vilja göra inskränkningar i våra grundlagsskyddade rättigheter skulle relativt lätt kunna göra det. Det enda som krävs är två riks-

dagsbeslut med ett val emellan. – När man tittar på de här länderna där man ser att demokratin har gått bakåt så sker det ju inte över en natt, utan det är små steg för steg som det här sker. Då gäller det att ha en bromskloss, en konstitutionell beredskap. Där kan jag tycka att vi kanske i Sverige har en konstitution, eller en grundlag, som inte riktigt har de här bromsklossarna som man kanske skulle behöva om det kom liknande attacker som vi har sett i andra länder, säger Patrik Bremdal.

Info Express
E: hello@infoexpress.se
Källa: Uppsala universitet

Patrik Bremdal, docent i konstitutionell rätt och lektor i offentlig rätt med inriktning mot mänskliga rättigheter. Fotograf: Mikael Wallerstedt

Forskarpodden – en podd från Uppsala universitet

#70 Vår sköra demokrati

skanna till podden ->

Alzheimers kan diagnostiseras innan symtom

Bild: Jan Ainali/creative commons

■ En ny stor internationell studie ledd från Lunds universitet, visar att man nu kan identifiera personer med Alzheimers sjukdom innan de har några symtom. Det går även att förutsäga vem som kommer försämrans inom de närmaste åren. Studien publiceras i Nature Medicine och kommer lägligt mot bakgrund av att nya läkemedel nyligen utvecklats mot Alzheimers sjukdom, menar forskarna bakom studien.

Drygt 100 000 svenskar har diagnosen Alzheimers, som är den vanligaste formen av demens. Sedan tidigare vet man att det finns två protein kopplade till sjukdomen – beta-amyloid som

bildar plack i hjärnan och tau som i ett senare skede samlas inne i hjärncellerna. De förhöjda proteinerna i kombination med kognitiva symtom, har tidigare utgjort grunden vid diagnostisering av Alzheimers.

– Förändringar uppstår i hjärnan mellan tio och tjugio år innan den drabbade upplever några tydliga symptom och det är först när tau börjar sprida sig som nervcellerna dör och personen i fråga får de första kognitiva problemen. Det är därför Alzheimers är så svår att diagnosticera i ett tidigt förlopp, säger Oskar Hansson, professor i neurologi vid Lunds universitet och överläkare på Skånes universitetssjukhus.

Han har lett en stor internationell forskningsstudie som genomförts med 1300 deltagare från bland annat Sverige, USA, Nederländerna och Australien. Deltagarna hade inte några kognitiva nedsättning vid studiens start. Genom PET-kamera kunde man se förekomsten av proteinerna tau och amyloid i deltagarnas hjärna. De personer där man upptäckte de två proteinerna kopplade till Alzheimers, visade sig löpa ca 20-40 gånger högre risk att utveckla sjukdomen vid en uppföljning några år senare, jämfört med de deltagare som inte hade några biologiska förändringar.

– När både beta-amyloid och tau finns i hjärnan, kan det egentligen inte längre betraktas som en riskfaktor, utan som en diagnos. En patolog som hade undersökt ett prov från en sådan här hjärna, skulle direkt diagnostisera patienten med Alzheimers, säger Rik Ossenkoppele som är försteförfattare till studien och forskare på Lunds universitet och Amsterdam University Medical Center. Han förklarar att det finns två läger som företräder olika forskningsinrikt-

ningar – de som menar att Alzheimers sjukdom inte kan diagnostiseras förän kognitiva funktionsnedsättning börjar märkas. Och den inriktning som han själv och hans kollegor företräder – att diagnosen grundar sig på biologi och de fynd man hittar i hjärnan.

– Man kan till exempel jämföra vårt resultat med prostatacancer. Om man gör en biopsi och hittar cancerceller, kommer diagnosen att bli cancer även om personen ifråga ännu inte utvecklat symtom, säger Rik Ossenkoppele.

Tidigare i höstas har det presenterats positiva resultat i kliniska prövningar av ett nytt läkemedel, Lecanemab, som har utvärderats på patienter med Alzheimers sjukdom. Utifrån detta är studien vid Lunds universitet extra intressant, menar forskarna:

– Om vi kan identifiera sjukdomen redan innan de kognitiva utmaningarna visar sig, kanske vi på sikt kan sätta in läkemedlet för att bromsa sjukdomen i ett mycket tidigt skede. Tillammans med fysisk aktivitet och bra kost, skulle man då ha en större chans att påverka framtida kognitiva utmaningar. Men det behövs mer forskning innan det kan rekommenderas behandling hos personer som ännu inte utvecklat minnesnedsättning, avslutar Oskar Hansson.

Info Express
E: hello@infoexpress.se
Källa: Lunds universitet

Tolv experiment till rymden från Sverige

■ I morse, onsdag 23 november, genomfördes en av årets mest efterlängtdade raketuppskjutningar från rymdbasen Esrange utanför Kiruna, efter två och ett halvt år av förberedelser. Klockan 09.23 lokal tid sköts SubOrbital Express 3 upp till 260 kilometers höjd och sex minuters tyngdlöshet. Ombord fanns tolv olika experiment med allt från stamceller för diabetesforskning, till partikelforskning som ska ge svar om planeters födelse.

– Det finns mekanismer som är lättare att studera i tyngdlöshet eftersom gravitationen ofta har en stark påverkan på de experiment som vi arbetar med. Årets SubOrbital Express-kampanj har en nyttolast innehållandes tolv experiment inom vitt skilda discipliner som potentiellt kan visa sig vara direkt betydelsefulla för mänskligheten på sikt. Det är underbart att både Sverige och SSC kan vara en del i så viktig forskning, säger Stefan Krämer, projektledare för missionen.

SubOrbital Express 3 är den femtonde i raden av MASER-raketer som skjutsits upp från Esrange sedan sondraketsprogrammet startade 1987. MASER står för

”Materials Science Experiment Rocket”. Den europeiska rymdorganisationen ESA är programmets största kund och finansierar flera av experimenten ombord. De tolv experimenten varierar i såväl storlek som funktion.

NEUROBETA: Ett forskarlag från Uppsala universitet skickar med levande stamceller och insulinproducerande betaceller. Genom att utsätta dessa celler för tyngdlöshet hoppas forskarna komma närmare en behandling av typ 1-diabetes, genom att påverka betacellsförökning och betacellsfunktion för diabetespacienter med hjälp av stamceller.

ARLES: Genom två olika vätskeexperiment ska forskare från det belgiska universitetet ULB i Bryssel undersöka hur droppar av olika vätskor beter sig vid dunstning. Genom experimentet vill forskarna bland annat undersöka hur vätskor kan användas för att överföra värme och bidra till förbättrade termiska förhållanden för astronauter i rymden.

CHIP: Forskare från Duisburgs tekniska universitet testar hur positivt och negativt laddade partiklar beter sig i rymden. Genom ett laddat fält i en stängd behållare har forskarna skapat ett slags miniuniversum där partiklarna ska symbolisera stjärnor och planeter. Med detta hoppas man

få nya svar om planeters födelse.

MINI-IRENE: Italienska forskare har utvecklat en kapsel som ska användas för återinträde i atmosfären. När raketerna nått sin maxhöjd så lossnar kapseln och den paraplyformade farkosten testar ett riktigt återinträde i atmosfären och nedslag på marken. Målet är att testa hållbarheten i kapselns material och design, för att potentiellt användas vid framtida rymdmissioner.

Info Express
E: hello@infoexpress.se
Källa: Swedish Space Corporation

SubOrbital Express 3 - launch. Bild: SSC

BLACK WEEK

Mängder med erbjudanden i butik och på mobelmastarna.se

KAMPAJPRIS
19 990:-
(40 804:-) 888:-/MÅN*

KAMPAJPRIS
14 995:-
(17 990:-) 680:-/MÅN*

KAMPAJPRIS
7 490:-
(9 990:-) 367:-/MÅN*

KAMPAJPRIS
7 490:-
(9 990:-) 367:-/MÅN*

MÜLLERS MÖBLER möbelmästarerna

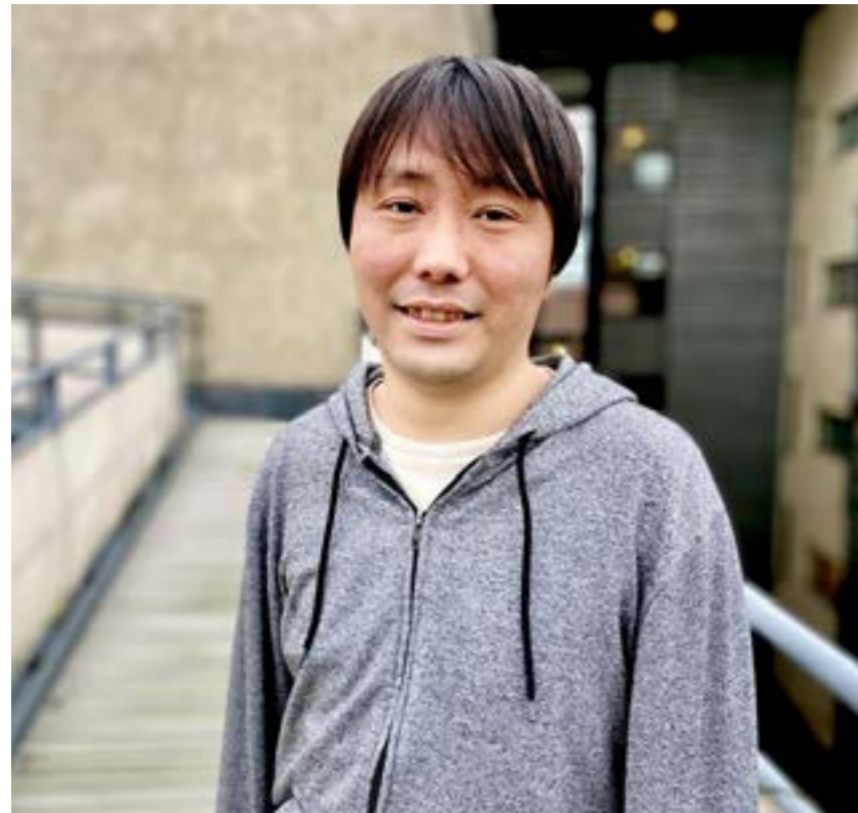
Malmövägen 19, Vellinge. Tel 040-42 02 32 | www.mullersmobler.se
Vard 9-18 • Lör 9-14 | Handla räntefritt upp till 24 mån.

Kampanjen gäller 25 november - 2 december
*Vid 24 månaders räntefri delbetalning. Gäller vid köp om min. 3 000kr. Reservatn on för slutförskning.

Så triggas virusinfekterade bakterier att begå självmord

Vasili Haurlyuk, lektor vid Lunds universitet. Fotograf: Asa Hansdotter, Lunds universitet

Tatsuaki Kurata, postdoc-forskare vid Lunds universitet. Fotograf: Asa Hansdotter, Lunds universitet

Bakteriofager är virus som angriper bakterier, inklusive sjukdomsframkallande smittämnen. Bakterierna har dock utvecklat försvarsstrategier för att skydda sig mot virusangreppen. För att kunna använda bakteriofager i terapier mot antibiotikaresistenta bakteriella infektioner, är det centralt att förstå hur bakteriens försvar mot bakteriofager fungerar. Nu har ett internationellt forskarteam upptäckt en tidigare okänd försvarsmekanism och kartlagt hur bakteriofagangrepp utlöser den. Studien är publicerad i Nature.

Kortfakta: grundforskning // kvantitativ studie // in vitro // in vivo. Bakom studien står forskare vid Massachusetts Institute of Technology, Université libre de Bruxelles och Lunds universitet.

Bakteriofag (eller fag) betyder "bakterieätare" på grekiska. De finns överallt och är en viktig del av vår ekologi. Genom att fästa på ytan och injicera sitt DNA tar sig bakteriofagen in i bakterien. Bakterien programmeras då om till att massproducera kopior av fagen. Slutligen sprängs bakterien och de nya fagkopiorna kan sprida sig och infektera fler bakterier.

Behandla med bakteriofager
Antibiotikaresistens har blivit ett globalt hot och det behövs nya alternativ för att få bukt med bakteriella infektioner där antibiotika inte längre fungerar. Fagterapi går ut på att behandla patienter med bakteriofager. Metoden har stor klinisk potential men bakterierna har i sin tur utvecklat olika sofistikerade strategier för att försvara sig mot bakteriofagerna. Bakterien verkar känna igen karaktäristiska triggers hos bakteriofagerna, som gör att försvarssystemet utlöses.

Nu har forskarteamet lyckats identifiera proteinet CapRelSJ46 som ett viktigt

vapen i bakteriens försvar mot bakteriofager. När produktionen av nya fagpartiklar har påbörjats i en infekterad bakterie, känner den av proteinet som formar bakteriofagens skal. Då sätter proteinet igång ett självmordsförsvarssystem.

– CapRelSJ46 består av två delar. Den ena funkar som toxin och den andra funkar som antitoxin vilken neutraliserar toxinet. Antitoxinet är det som upprätthåller "normalläget" i bakterien och håller toxinet i schack. Men när bakterien känner av det okända främmande fagprotein, aktiveras toxinet vilket gör att bakterien stänger ner och helt altruistiskt begår självmord, för att inte riskera att andra bakterier drabbas, säger Vasili Haurlyuk, lektor vid Lunds universitet.

Att förstå det bakteriella immunsystemet och hur bakterier slår tillbaka, är grundläggande för att kunna designa bakteriofagterapier.

Begränsar virusinfektion
– Upptäckten av det proteinutlösande

fagförsvaret är spännande av flera anledningar. Det är inte bara att vi upptäckt en specifik molekylär mekanism som gör att bakterien känner igen viruset och begränsar virusinfektionen, utan det finns en möjlighet att det vi upptäckt är en generell modell som kan appliceras på andra typer av antifagförsvar, säger Tatsuaki Kurata, postdoc vid Lunds universitet och medförfattare i studien.

I princip kan man också använda det nyupptäckta mekanismen till att sätta igång självmordssystem artificiellt och lura bakteriella patogener att stänga ner sig själv utan att vara angripen av bakteriofager.

– Med hjälp av artificiell intelligens skulle man kunna skraddarsy proteiner som kan utlösa självmordssystemet på samma sätt som fagproteiner. Forskningsfältet med bakteriofager är verkligen oerhört intressant avslutar Gemma Atkinson, forskare vid Lunds universitet och medförfattare i studien.

Info Express
Källa: Lunds universitet

Billackering i Toppklass

Billackering i mästarklass
Hjälp med skadan?

Drop-in skadebesiktning
Tel. 040-942573
E-mail: info@ubilack.se
Webb: www.ubilack.se

20% rabatt på Keramiskt lackskydd
Gäller grundbehandling t.o.m. 15/12 2022

equipauto.se

Equip Auto AB, Cypressvägen 29, 040-21 54 00

Kampen mot antibiotika-resistens

■ Att bakterier blir resistenta mot antibiotika är ett växande problem i hela världen. För att få fram nya fungerande antibiotika och ge mer träffsäker behandling av infektioner behövs mycket forskning men också samarbete med industrin. Lyssna på forskarna Dan I Andersson och Anders Karlén i ett samtal om var forskningen står idag.

Dan I Andersson är professor i medicinsk bakteriologi, och Anders Karlén är professor vid institutionen för läkemedelskemi. De forskar båda om antibiotikaresistens, fast ur olika perspektiv.

Anders Karlén arbetar med tidig utveckling av nya antibiotika, där forskarna försöker hitta bra molekyler att utveckla vidare mot läkemedel, i samarbete med företaget.
– En väldigt stor utmaning är att hit-

ta bra molekyler som startpunkter för vidare utveckling. Om man hittar en sådan här molekyl som tar död på de gram-negativa bakterierna så är inte det ett läkemedel, utan det är själva starten för hela den här processen, som leder fram till en substans som vi kan ge på apoteket eller i sjukvården, säger Anders Karlén.

Forskning på flera fronter
För att komma till rätta med de växande problemen med antibiotikare-

Bild/Podden: Uppsala universitet

sistens krävs forskning på flera olika fronter.

– Det som Anders arbetar med, att hitta nya antibiotika, är en väldigt viktig del. Men minst lika viktigt är att vi använder antibiotika på rätt sätt. Det är vad vi kallar för stewardship, att vi använder det på ett smart sätt och inte för mycket eller i fel situationer, säger Dan I Andersson.

Han forskar om diagnostik, bland annat i form av snabbtest som kan användas för att ställa en mer träffsäker diagnos och använda rätt typ av antibiotika.

Info Express
E: hello@infoexpress.se
Källa: Uppsala universitet

Nyårserbjudande 3-rätters

FÖRRÄTT:
Hummersoppa med oststänger

HUVUDRÄTT:
Lättrimad Hälleflundra, forellrom, duchessepotatis och vitvinsås

EFTERRÄTT:
Trippel chokladmousse med röda vinbär

HELA MENYN:
429:-/person

Limhamns Fiskrökeri

Öppettider Restaurang: Måndag-Fredag 11:00-18:00 | Lördag-Söndag 11:00-16:00
Butik: Måndag-Fredag 9-18 Lördag 9-16 & Söndag 11-16

Strandgatan 17 B, 216 12 Malmö
Tel: 040-15 24 70 | E-mail: info@limhamnsfiskrokeri.se | www.limhamnsfiskrokeri.se

Ny studie avslöjar omfattande kalhuggning av svenska naturliga skogar

Nästan en fjärdedel av Sveriges oskyddade produktiva gamla skogar har försvunnit mellan 2003 och 2019. Foto: Ulrika Ervander

■ Mellan 2003 och 2019 har nästan en fjärdedel av Sveriges sista gamla oskyddade naturliga skogar försvunnit. Med nuvarande skövlingstakt kommer dessa ekologiskt värdefulla skogar att vara borta om 50 år. Det visar en studie av bland andra forskare från Lunds och Umeå universitet.

En mindre del av Sveriges oskyddade produktiva skogar består av gammal skog som sannolikt aldrig tidigare kalhuggits. Dessa gamla naturliga skogar är ofta varierade och ger fler livsutrymmen åt svampar, lavar, växter och djur. De oskyddade produktiva skogarna kan vara extra värdefulla då de finns kvar i bördiga områden som annars används för skogsbruk och jordbruk. Dessa sällsynta ekosystem har en rik biodiversitet och ger oss en värdefull inblick i hur de nordliga landskapen fungerade före omfattande mänskliga ingrepp. I en ny studie, som publiceras i den vetenskapliga tidskriften *Earth's Future*, har ett forskarlag upptäckt bevis för att nästan en fjärdedel av Sveriges oskyddade produktiva gamla skogar försvunnit mellan 2003 och 2019, med andra ord 1,4 procent per år.

– Det är tack vare det unikt rika datamaterialet vi har i Sverige som vi kunde undersöka detta och få fram väldigt tydliga resultat, säger Anders Ahlström, naturgeografiforskare vid Lunds universitet.

Kan vara borta 2070
I studien kopplade forskargruppen ihop nationella skogsinventeringsdata om skogens ålder från

mer än 90 000 inventeringsytor från riksskogstaxeringen med en statlig databas som dokumenterar nästan en miljon enskilda avverkningsplaner sedan 2003. Av alla inventerade bestånd som kalhuggits har 19 procent skett i gamla skogar som är så gamla att de högst sannolikt aldrig tidigare kalhuggits och därmed ej är planterade eller sådda. Detta trots att en majoritet av den produktiva skogsmarken omfattas av miljöcertifiering som prioriterar skydd av skogar med högt ekologiskt värde.

– Med nuvarande takt på kalhuggningen kommer de sista av dessa oskyddade, gamla naturliga skogar att försvinna i Sverige på 2070-talet. Denna förlust av gammal naturlig skog kommer att definiera våra landskap i århundraden då svensk och annan boreal skog växer långsamt, säger Anders Ahlström.

Konsekvenserna för den biologiska mångfalden och det svenska samhället är svåra att beräkna.

– Med tanke på att dessa äldre skogar utgör en relativt liten och snabbt krympande del av det större skogslandskapet försvinner snabbt möjligheten att studera dessa system för att förstå vad

vi förlorar, säger Daniel Metcalfe, naturgeografiforskare vid Umeå universitet.

Bättre kartering

Kalavverknig av gammal naturskog tycks vara utbredd i de flesta nordliga länder globalt, men det har gjorts lite övervakning av dess spridning och omfattning, främst på grund av att det saknas officiella kartor och att naturlig boreal skog är svår att särskilja i satellitbilder. Som jämförelse kan de flesta typer av omställning av markanvändning i tropikerna upptäckas med hjälp av satelliter som övervakar förlusterna av naturskog.

– Avskogning och förlust av naturlig skog i Amazonas och andra delar av världen får stark interna-

tionell kritik, men förlust av gammal naturlig skog i mycket snabb takt sker framför våra ögon i våra egna, rikare, länder. Vi måste snabbt kartera dessa skogar över hela den boreala regionen och utveckla strategier för att bevara dem. Annars kommer dessa skogar snart att vara borta före vi ens hunnit utvärdera dem för klimat, biodiversitet och kulturella värden, säger Anders Ahlström.

Förutom Lunds universitet och Umeå universitet har CSIRO Oceans and Atmosphere i Canberra, Australien deltagit i arbetet.

Info Express
E: hello@infoexpress.se
Källa: Lunds universitet/
Av Johan Joelsson

STILIGA HÖGTIDSKLÄDER

SKRÄDDERI, FÖRSÄLJNING, UTHYRNING, KEMTVÄTT

Förutom uthyrning och försäljning av högtidsdräkter erbjuder vi ändringsskrädderi och kemtvätt.

I ÅR FIRAR VI 40 ÅR SOM MALMÖ'S LEVRANTÖR AV HÖGTIDSDRÄKTER

A: Dalaplan 2, Malmö | Tel. 040-19 23 74 | W: stiligahogtidsklader.se

Normer försvårar övergången till skogsbruk utan stora kalhyggen

■ I decennier har den svenska skogen brukats intensivt genom kalhyggen och trädplanteringar för att få ut så mycket virke som möjligt. Kultur och starka traditioner gör att skogsbrukare upplever att det är svårt att få kunskap om, och stöd, för andra skogsförvaltningsmetoder. Det menar forskare vid Lunds universitet som studerat hinder för ett hyggesfritt skogsbruk.

– Sverige har mest skog i hela EU, omkring 70 procent är täckt av skog. Den största delen av dessa skogar utmärker sig för sitt intensiva skogsbruk och kalhyggen. Man vet idag att en hyggesfri skog erbjuder bredare ekosystemtjänster, som till exempel bättre livsmiljöer för fåglar och andra djurarter samt större biologisk mångfald. Därför ville vi undersöka vad det finns för hinder i vägen för ett skogsbruk utan kalhyggen, säger Torsten Krause, universitetslektor vid Lund University Centre for Sustainability Studies, LUCSUS, och en av författarna till studien.

Forskarna bakom studien uppskattar att endast mellan 1–5 procent av Sveriges totalt 23,6 miljoner hektar produktiv skogsmark brukas med hyggesfria metoder.

– Decennier av intensivt skogsbruk har skapat unga, produktiva skogar. De domineras av gran och tall, är fattiga på varierade livsmiljöer och har därför begränsad förmåga att stödja biologisk mångfald. Forskning visar också att skogar blir alltmer mottagliga för effekterna av klimatförändringar, främst torka och skogsbränder. Detta kräver skogsförvaltningsme-

toder som ökar skogens och trädens motståndskraft, säger Torsten Krause.

Studien omfattar intervjuer med olika skogsaktörer: europeiska och nationella skogsorganisationer, statliga myndigheter, privata skogsägarföreningar, samt skogsägare och skogsförvaltare som redan använder hyggesfria metoder i skogen, de så kallade nischeaktörerna.

Stora skillnader i vad man ser som hinder för hyggesfritt skogsbruk

Resultaten i studien pekar på stora skillnader mellan olika skogsaktörer. De etablerade aktörerna angav ekologiska risker, låg ekonomisk lönsamhet och bristande teknisk kunskap om hyggesfritt skogsbruk som orsaker till den begränsande användningen. Nischeaktörerna å sin sida identifierade kulturen inom skogssektorn, industriella nätverk och skogsbruksutbildningen som de största hindren för ett hyggesfritt skogsbruk i Sverige.

– Skogsbrukare som ville använda hyggesfria metoder pekade på hur normer, praxis och nätverk etableras redan under utbildningen, samt att utbildningen i sig innehöll få utbildningsmoment om alternativa skogs-

Det är ett stort problem att kultur och utbildning pekas ut som så stora hinder av de skogsbrukare som faktiskt vill använda hyggesfria metoder menar Torsten Krause. Bild: Torsten Krause.

förvaltningsmetoder, säger Torsten Krause.

Starkt inflytande från skogsindustrin

Dessa skogsbrukare menade också att skogsföretag och skogsföreningar har ett starkt inflytande på skogsförvaltning via sina virkeshandlare och entreprenörer. Majoriteten av all information som de fick hemskickat, i form av flygblad, kurser och gratis studiebesök, innehöll information om industriella skogsförvaltningsmetoder. Sammantaget upplevde skogsbrukarna att det var svårt att få kunskap om, och utveckla användningen av, hyggesfria metoder.

– Det är ett stort problem att kultur och utbildning pekas ut som så stora hinder av de skogsbrukare som faktiskt vill använda andra metoder. Vissa av de vi talade med uppgav att de nästan inte vågar göra annorlunda. Det visar att normer och strukturer är minst lika viktiga att lyfta fram och diskutera i en omställning som tekniska lösningar, även om faktorer som lönsamhet och ekologiska risker självklart behöver beaktas, säger Torsten Krause.

Viktigt att skapa en inkluderande kultur

Olika aktörer har vitt skilda uppfattningar när det gäller hinder och möjligheter för hyggesfria metoder. Skogens roll i klimatomställningen diskuteras flitigt: den ska användas till allt från virkesproduktion och export, agera som kolsänka, samt vara motor i en framväxande bioekonomi, där skogsråvara ska ersätta fossila bränslen. Dessutom ska skogens kulturmiljövärden och dess estetiska och sociala värden bevaras.

– Våra resultat visar att det upplevs som svårt att hitta arenor där aktörer med olika perspektiv på skogen kan mötas och prata prestigelöst. Det är viktigt att ta detta på allvar och försöka skapa en kultur som är öppen och inkluderande. Vi vet att olika skogsförvaltningsmetoder kommer att behöva skalas upp i framtiden, och vi måste arbeta tillsammans för att skapa kunskap och kompetens för att göra det, säger Torsten Krause.

Info Express
E: hello@infoexpress.se
Källa: Lunds universitet

Däckcenter i Vellinge

Byt däck i Vellinge

Rätt däckverkstad för ditt däckbyte

Adress: Fabriksgatan 3, 235 32 Vellinge
Tel: 040-42 00 52
E-post: info@dackcenter.se

Skanna och boka tid

Öppettider:
Måndag - fredag: 07.45 - 17.00
Lördag: 09.00 - 13.00
Drop-In Vardagar 07:45-17:00

Din kompletta bilskadespecialist i Vellinge & Staffanstorp!

Vellinge: 040-421 150 | Staffanstorp: 046-254 500
www.bilskadecentralen.se

Backafloden – den bortglömda stormfloden som kan lära oss för framtiden

Bild: Capture video

■ Stormfloden som för 150 år sedan svepte bort hela samhällen och fick flera hundra människor att mista livet är nästan bortglömd idag. Detta trots att Backafloden är en av de värsta naturkatastrofer som drabbat södra Östersjön. I en nyligen publicerad kunskapsöversikt om stormfloder visar forskare vid Lunds universitet att bevarandet av det kollektiva minnet kring tidigare stormkatastrofer gör oss bättre rustade för framtidens extremväder.

Backafloden har varit Caroline Hallins forskningsfokus i många år. Hon är kustingenjör och forskare i teknisk vattenresurslära vid Lunds Tekniska Högskola, LTH, och undersöker varför stormfloder inträffar och hur våra samhällen kan skydda sig mot kommande flodvågor.

Det kollektiva minnet en del av krisberedskapen Stormfloder är tillfälligt förhöjda vattennivåer som kan leda till översvämningar. Att havsnivån stiger hänger ihop med meteorologiska faktorer, men även klimatförändringar bidrar till att vattennivån når allt högre och

att stormfloder kan inträffa oftare.

Men kunskapen som behövs för att förebygga stormfloder och att skydda samhällslivet vid en översvämning måste öka, menar Caroline Hallin.

– I detta sammanhang är kunskap om Backafloden väsentlig för att påminna oss om konsekvenserna av den ödesdigra stormfloden och vilka lärdomar de drabbade samhällena tog med sig.

Detta benämner Caroline Hallin som det kollektiva minnet av Backafloden, som är en viktig del av riskmedvetenheten och krisberedskapen.

– Att levandegöra minnet av vad som hände år 1872 och varför det kunde hända, det är nödvändigt för att vi ska klara oss bättre nästa gång en stormflod sköljer över våra kustsamhällen, säger Caroline Hallin.

Backafloden kan hända igen En stormflod som Backafloden skulle mycket väl kunna drabba södra Östersjön igen.

– Risken för översvämningar ökar genom att klimatförändringar får havsnivån att stiga samt att bebyggelse sker i kustnära områden, säger Caroline Hallin.

För vi har enligt Caroline Hallin inte varit så bra på att förvalta det kollektiva minnet och kunskapen om historiska stormfloder, vilket har lett till att riskbenägna områden i södra Sverige exploaterats.

– Sedan den här extrema stormhändelsen så har kusternas översvämningbenägna samhällen byggts ut med tusentals hus som riskerar att översvämmas ifall en liknande händelse skulle inträffa igen. Om vi tagit

lärdom av tidigare stormfloder så hade nog vissa av de här områdena inte bebyggts, säger Caroline Hallin.

Naturanpassade översvämningsskydd Något vi har lärt oss från tidigare stormfloder är att naturen på egen hand står för flera bra översvämningsskydd – som sandstränder och sanddyner som kan bryta vågenergi och skydda bakomliggande områden mot översvämning.

– En del kustområden har naturliga översvämningsskydd genom sina sanddyner, men på en del platser kan de behöva förstärkas, och på andra kan det behöva byggas nya vallar, säger Caroline Hallin.

Redan 1872 när Backafloden inträffade fanns det vallar byggda av ålgräs som skyddade bebyggelsen på Falsterbonäset.

– Men vallarna var inte tillräckligt höga för att skydda mot Backafloden. Stormfloden fick dem att brista och nästan hela Falsterbonäset översvämmades. Men tack vare att den gamla bebyggelsen var belägen i terrängens höjdpunkter klarade man sig ändå ganska lindrigt undan här. De största skadorna inträffade på Skånes ostkust där de stora vågorna slog sönder husen och hamnarna i fiskelägena, säger Caroline Hallin.

Kunskapsöversikt om stormfloder För att förvalta det kollektiva minnet av Backafloden och kombinera det med ny kunskap om stormfloder och översvämningar, har Caroline Hallin tillsammans med sina forskarkollegor publicerat en kunskapsöversikt om stormfloder.

– Vi hoppas att rapporten ökar förståelsen av stormfloder, varför de inträffar och hur vi kan skydda oss bättre när de händer igen. Så att historien lär oss att bygga ett robust samhälle för framtiden, säger Caroline Hallin.

Info Express
hello@infoexpress.se
Källa: Lunds universitet/Av Jessica Sellergren

Maxus familje-SUV maxad med utrustning

Europas första el-drivna pick-up är snart här!

MIMC

Kom in till oss så berättar vi mer!

Garner

Rätsticken
Din glada garnbutik i Malmö

Garn och stichmönster i Malmö

Här hittar du en mängd garn av världens bästa märken, från Järve och Sandnes garn från Malmö till Svarta Fåret. Med olika kvaliteter och varierande priser finns det garn för alla tillfällen och alla sorters stichare. Rätsticken är till för alla stichsuppa i Malmö med omnejd. Vi har inte bara garn och stichmönster, utan alla de tillbehör som den moderna stichentusiasterna behöver. Fyll oss kan du alltid komma in om du letar inspiration, behöver hjälp med att hitta rätt garn eller faktiskt i mönstret. Som kund kan du räkna med att få all den hjälp du behöver, därför har vi även en lyxig butik du kan besöka. Kom in till oss för att betanisaera bland nystan! Om du önskar ett hemplement till Järve eller något av våra andra märken så ses vi till att ta in det åt dig, låsare om du saknar ett visst garn eller färg. Välkommen till oss på Rätsticken redan idag!

Tillbehör

Öppettider

Mån -Fre 10.00-18.00
Lör 10.00-14.00

Adress
Regementsgatan 84
217 51 Malmö
Telefon: 040- 26 94 46
E-mail: info@ratsticken.se

Web 3.0

■ Internets utveckling har gått i etapper, om man väljer att dela upp det i olika stadier baserat på dess historia och framtida möjligheter. Man kan kortfattat säga att utvecklingen har skett från Web 1.0 till den så kallade Web 3.0. Web 3.0 är den mest moderna och komplexa typen, där dess form innefattar flera olika sorters teknologiska utvecklingar.

Web 1.0 är den mest primitiva fasen som internet har bestått av. Information spreds väldigt statiskt med hjälp av bild och text, enligt en artikel ur *The Electronic Library*. Det framstod som enbart ett typ av nätverk där innehållet endast gick att läsa, men där inga interaktioner mellan informationen och konsumenten (av informationen) uppstod. Det kännetecknas också av att andelen människor som producerade innehåll (content creators) var låg. Med detta menas att internet mestadels fanns till för att sprida olika typer av information, med begränsade möjligheter för användare att kunna reagera på innehållet.

Web 2.0 är en mer utbyggd variant av Web 1.0, där samarbete mellan konsument, organisationer, programmerare och leverantörer av tjänster uppstår. Tillsammans kan dessa grupper samverka för att kunna bidra till att information sprids och återanvända informationen. Web 2.0 kännetecknas även av drag som utökar möjligheten till sociala, teknologiska och kommersiella områden att utvecklas online. Den sociala aspekten innebär att konsumenten får större frihet att se, skapa, redigera och dela innehåll online. Den tekniska aspekten innebär att appar och andra enheter uppstår och att dessa har förmågan att kopplas till varandra eller över plattformar. Den kommersiella aspekten innebär att olika typer av tjänster, som clouddata och software, blir tillgängliga och fungerar som en del av internet, av vad som står i artikeln från *The Electronic Library*. Web 2.0 utgörs av en gemensam produktion av information och sociala nätverk som bygger på deltagande av vad som framgår i en artikel publicerad i *New Media & Society*. Vidare uppger artikeln att framväxten av interaktiva funktioner i teknologin som finns under Web 2.0 och

att andelen prosumers, personer som är både konsument och producent, växer. I fas två är den kommunikativa processen av internet viktig.

Web 3.0 kännetecknas till stor del av sammanlänkade data. Mycket data tillverkas och mer information än tidigare produceras under Web 3.0:s utformning, vilket gör det viktigare att strukturera och integrera data i denna fas. Själva definitionen på vad Web 3.0 är skiljer sig åt men en vanlig utgångspunkt är att själva datan och inte människan genererar ny information. Integration av data verkar bli alltmer centralt i skapandet av Web 3.0 och metadata (data inom data som ger information om datainnehåll) verkar vara en del av bildandet av det nya nätverket. Metadata är en del av webbsidorna och förväntas bidra till softwareprogram med syfte att samla in data om användarens interaktion med nätverket och utföra uppgifter åt denne. Om Web 2.0 kännetecknas av internetanvändarnas deltagande, kännetecknas Web 3.0 av internetanvändarnas samarbete med diverse plattformar. Det uppstår ett nytt behov av att kunna tolka information om användarens och konsumentens vanor och preferenser för att i sin tur kunna samla in, analysera och distribuera data. I fas tre är den kooperativa processen viktig. Enligt artiklarna som tar hänsyn till den teknologiska utvecklingen verkar internet just nu befina sig i övergångsfasen mellan Web 2.0 och Web 3.0.

Artikeln ur *New Media & Society* betonar att det förekommer antaganden om att internet bidrar till olika förändringar i samhället och påverkar både den ekonomiska och politiska samhällsstrukturen och människors attityder, värderingar och praktiker.

Vad är möjligheterna med Web 3.0?

Eftersom vissa teorier ser Web 2.0 som bidragande till demokratiseringsprocessen, kan man se det som att internets utveckling har lett till att det blir enklare för flera att kunna uttrycka sin mening genom engagemang på plattformar som Youtube och Facebook. Detta kan göra det möjligt för samma demokratiska potential att överföras till Web 3.0. Förmågan att kommunicera med flera människor samtidigt har underlättats under Web 2.0, och med det ökade samarbetet mellan diverse plattformar kan detta underlättas ännu mer med Web 3.0.

I och med det ständiga utbytet av data mellan konsument och olika slag eller användare av plattformar eller tjänster och företag som väntas uppstå under utvecklingen av Web 3.0 blir tjänsterna mer personliga och intuitiva för fler konsument. Detta underlättar användningen inom flera områden som utbildning och marknadsanalys. Genom att erbjuda en webbaserad utbildning kan utbildningen anpassas mer efter individens behov och detta kan styrkas och effektiviseras av nyare softwareprogram. Man kan även lagra information om utbildningen för att senare analysera och jämföra vilket upplägg av kursens innehåll och vilken struktur som gynnar inlärningen mest.

För företagen blir marknadsföringen alltmer specifik. Detta bygger på förväntningen att datainsamlingen sker maskinellt och att datorer och specifika program kan ta fram data på egen hand. Dessutom kommer det bli enklare att sköta sidor som ägnar sig åt e-commerce genom att målgruppen för olika produkter lättare kan identifieras. Det kommer även bli enklare att fatta beslut, då mer nödvändig data företag kan använda som underlag över olika områden kommer att finnas tillgänglig fortare. Denna insamling och sortering av rådata sker via tillämpning av big data, en process där man kan extrahera specifik information ur en större mängd data.

Vad är utmaningarna med Web 3.0?
Det etiska problemet är den stora mängden av data som genereras för tillfället och den mängden data som väntas ge-

neras med Web 3.0, enligt artikeln som publicerades i *The Electronic Library*. Om det uppstår sårbarheter i ett system som utsätts för en cyberattack läcker det ut en större mängd personlig data. Denna obehöriga åtkomst för utomstående kan skapa problem gällande vem som får reda på information som annars hade varit privat, med begränsad åtkomst. Identitetsstöld kan också öka och tekniken i Web 3.0 hade underlättat för människor utan goda avsikter att låsas vara en annan organisation eller person, eftersom allt känsligare data finns tillgänglig. Datan kan även manipuleras av hackare, vilket utgör en cyberrisk för organisationer. Det uppstår även större möjligheter för organisationer och myndigheter att avlyssna människor. Den andra artikeln påpekar också att det blir enklare att spåra digitala identiteter med hjälp av applikationer som ingår i Web 3.0.

Eftersom varje nätverk ses som en förlängning av det föregående, kan det vara möjligt för problem som redan finns i Web 2.0 att återetablera sig i Web 3.0. Personlig integritet kan återigen bli en viktig fråga när olika typer av övervakning och kontroll förblir nya fenomen som kan förekomma med den nya tekniken. Förutom denna problematik kan tekniken även leda till mer "prosumtion" (produktion och konsumtion) där fler människor tillverkar innehåll som används för kommersiellt bruk utan att få ersättning för sitt arbete. I utbyte mot meningsfullhet i sitt kreativa arbete eller medlemskap i en typ av community online, kan en ny typ av gratisarbete växa fram och normaliseras. Nya frågor kring immateriella rättigheter kan också uppstå i samband med att den ursprungliga frågan lyfts fram.

Artikel av Bianca M.-Info Express
hello@infoexpress

Källor:
"Defining Web 3.0: opportunities and challenges", *The Electronic Library*, 2016-02-01
"Does Web 3.0 come after Web 2.0? Deconstructing theoretical assumptions through practice", *New Media & Society*, publicerad 2012-12

TikTok och Douyin - vad är skillnaden?

■ TikTok är en social media som fungerar som en plattform för videodelning. TikTok skiljer sig åt från andra sociala medier då plattformen även förekommer vid namn Douyin, som enbart finns i Kina. TikTok och Douyin är anpassade till två åtskilda marknader och resultatet av en studie har påvisat att det finns skillnader mellan plattformarna.

I en forskningsartikel publicerad i *Institute of Electronics and Engineering* har man undersökt om det förekommer skillnader mellan innehåll på de olika versionerna och vilka skillnader det isåfall uppstår. Studien har syftat på att försöka se vilka kulturella skillnader som framgår mellan den amerikanska och den kinesiska versionen av plattformen och hur innehållet i sin tur speglas av kulturen och värderingarna inom respektive geografiska region. Studien består av 5000 slumpmässigt utvalda videoklipp från TikTok och 5000 slumpmässigt utvalda videoklipp från Douyin som laddades ned direkt från sektionen markerad med "trending".

TikTok har ett innehåll som fångar upp flera olika sorters föremål och har en tendens att visa upp en större mångfald bland saker och ämnen inom samma klipp. Douyin visar innehåll som tyder på en enklare livsstil än den som visas på TikTok och den kinesiska versionen innehåller videoklipp som har ett tydligare och mer centralt fokus på ämnet som visas upp bland dess innehåll. Olika kategorier är även populära i olika utsträckning. Douyin visar upp innehåll som är relaterat till kök, medan innehållet på TikTok är mer relaterat till elektronik. Douyins innehåll handlar mer om sådant som berör mat och hushåll medan TikTok handlar mer om arbete

Bild av Kon Zografos -Pixabay

och vardagliga handlingar som utförs av användarna.

Olika aktiviteter visas även upp beroende på om appens version är TikTok eller Douyin. På Douyin visas mer familjeorienterat innehåll upp medan TikTok visar tecken på mer individualiserat innehåll. Douyin visar fler videoklipp relaterade till ett mer stillsamt familjeliv inomhus medan den amerikanska versionen visar interaktioner med vänner och främlingar utomhus i större grad. Den kinesiska och den amerikanska versionen skiljer sig

också åt genom att den förstnämnda visar upp stillasittande, avslappnande aktiviteter medan den sistnämnda visar upp mer innehåll om sport.

Bianca M.-Info Express
E: hello@infoexpress.se

Källor:
"Content-based Analysis of the Cultural Differences between TikTok and Douyin", *2020 IEEE International Conference on Big Data (Big Data)*, publicerad 2020

Fiskbodens sillinläggningar

Löksill, Frans senapssill, Kryddssill, Sv.vinbär-sherrysill, Brantevikssill, Senapssill, Mango/Currysill, Skärgårdssill, Lommasill 5 hg **69:-**
3 valfria sorter sill a 5 hg **189:-**
Romsill, Kräftsill, Drömsill 2,5 hg **45:-/burk**
Stekt sill i ättika **22/hg**
Salt islandsfi lé **129:-/kg**
Salt sill, 1kg spann **110:-**

Butiken erbjuder För avhämnning

Lutfi sk skinn o benfri **105:-/kg**
Löjromsvensk **380:-/hg**
Lax/skal djurspaté **2990/hg**
Räk/kräftsallad **30:-/hg**
Skagensallad **32/hg**
Janssons frestelse **75:-/st**

Rökeriet erbjuder

Nyrökt svensk Ål hel/halv **489:-/kg**
Varmrökt Laxfi lé **399:-/kg**
Kallrökt/gravad Lax skivad **459:-/kg**

Vi har alla hemlagade delikatesser inför jul och nyårsfesten!

Färsk fisk, rökt fisk, delikatesser, lax, ål, sillinläggningar, hummer, havskräftor, ostron, räkor, rom, mm.

Färdig meny att värma.

Nyårsupé

FÖRRÄTT: Fiskbodens hummersoppa 109 kr/pp
HUVUDRÄTT: Färsfylld rödtungarullad med duschesspotatis smaksatt med tryffel. Serveras med champagnesås, sparris och fänkåls crudité.
DESSERT: Baked cheesecake med smak av lime och vit choklad
Alla 3 rätter 419:-/pp

JULBRUNCH
lör. och sön.
249:-

Fullständiga rättigheter
Öppettider se hemsidan

WWW.FISKBODEN.SE 040-41 10 10

Parlamentet vill ha tre nya inkomstkällor för EU

Bild: Pixabay

■ Parlamentet kommer att stödja nya inkomstkällor för EU i den rådande krisen i ett försök att säkra EU:s budget för framtiden.

Mot bakgrund av de många utmaningar som EU:s budget står inför efter bland annat pandemin, kriget i Ukraina och energikrisen, kommer parlamentet att stödja en samling nya inkomster i linje med EU:s prioriteringar.

De tre nya så kallade "egna medlen" är: intäkter från handeln med utsläppsrätter, resurser som genereras av den föreslagna gränjusteringsmekanismen för koldioxid och intäkter från företagsbeskattning av multinationella företag enligt ett förslag som medlemsländerna i OECD och i G20 enades om under sommaren.

Kommissionen uppskattar att de nya inkomstkällorna skulle kunna generera upp till 17 miljarder euro per år till EU:s budget under perioden 2026-2030. Det bör bidra till att återbetala de resurser som EU har samlat in för att finansiera bidragsdelen av Next-GenerationEU, finansiera den sociala klimatfonden och spela en roll i det nya systemet för handel med utsläppsrätter, resurser som kommer att bidra till övergången till en ekonomi fri från koldioxidutsläpp.

"Krävs för att betala tillbaka lånen"
– EU behöver nya egna medel för att åtminstone betala tillbaka lånen från

NextGenerationEU! Utan nya egna medel måste vi efter 2027 skära ned mer än 15 miljarder euro per år från EU-programmen. Vi kommer att förvandla 'Next Generation EU' till 'No Generation EU' sade José Manuel Fernandes (EPP, Portugal), en av parlamentets medföredragande.

Valérie Hayer (Renew Europe) från Frankrike är medföredragande för lagstiftningen.

– Så varför nu? Vi håller för närvarande på att slutföra dessa lagar, särskilt reformen av koldioxidmarknaden och gränsskatten på koldioxid. När dessa

verktyg är på plats är det upp till medlemsländerna att omvandla dem till egna medel i linje med vårt löfte att betala tillbaka lånen, sade hon, och lade till:

– Utan dessa nya egna medel skulle vi bara ha två alternativ: antingen öka de nationella bidragen, och därmed skatterna hemma, eller skära ned på de ordinarie EU-programmen. Nedskaeringar i den gemensamma jordbrukspolitiken, nedskaeringar i finansieringen av Erasmus+... Vi vägrar att låta detta hända. Det är därför vi upprättar dessa egna medel.

Öka intäkterna

Traditionellt sett kommer EU:s budget från tullar, en procentandel av den moms som EU-länderna tar ut och en andel av medlemsstaternas årliga bruttonationalinkomst. Den innehåller också andra intäkter, exempelvis böter från företag som bryter mot EU:s konkurrenslagstiftning och skatter på löner för EU:s personal. Som svar på pandemins ekonomiska påfrestning enades EU om ett rekordstort stimulanspaket på över 2 000 miljarder euro år 2020 genom att öka den långsiktiga budgeten och införa det tillfälliga återhämtningsinstrumentet NextGenerationEU.

Det innebar att EU kunde skuldsätta sig för att hjälpa EU-länderna att bekämpa krisen. För att hjälpa till att betala tillbaka lånen kom EU-institutionerna överens om att införa nya egna medel, eftersom detta skulle möjliggöra mer diversifierade och motståndskraftiga typer av inkomster.

År 2021 infördes en egen resurs baserad på icke återvunnet plastförpackningsavfall och en digital avgift kommer att ingå från och med 2023.

Parlamentet kommer att rösta om förslaget om egna medel under plenarsammanträdet den 21-24 november.

Info Express
E: hello@infoexpress.se
Källa: Europaparlamentet

MODA ITALIA

Skor till låga priser, Skoreparationer Skomakeri, Vinterskor från 149:-.
Öppettider: Mån.-Fre. 10.00-18.00
Lördag: 10.00-15.00
Varmt välkomna!

Adress: Södra Förstadsgatan 79, 214 20 Malmö | Telefon: 0708 43 33 10

Vi köper guld & päls

Inköp av klockor
Vi köper klockor, oavsett skick.

Päls

Smycken

Fickur

Vi köper Ringar, halsband, collier, klockor, mynt, guldänder, armband, guldackor, örhänge, silver gammalt guld, fickur och Skrotguld. Även defekta klockor.

Armbandur
Års, Prinsess, MC, Smiting, Omega, A. Piguet, Rolex, Orpèrd

Guldmynt
Guldackor

Medaljer

Få bra betalt för ditt gamla guld
525kr per gram
Mansson's Guld
E-post: mansson.guld@gmail.com
Telefon: 0736-563302

Vi önskar gärna att du bokar besök
Köper endast päls i samband med guld

Handelskrig: Hur kan EU svara på orättvisa tullar?

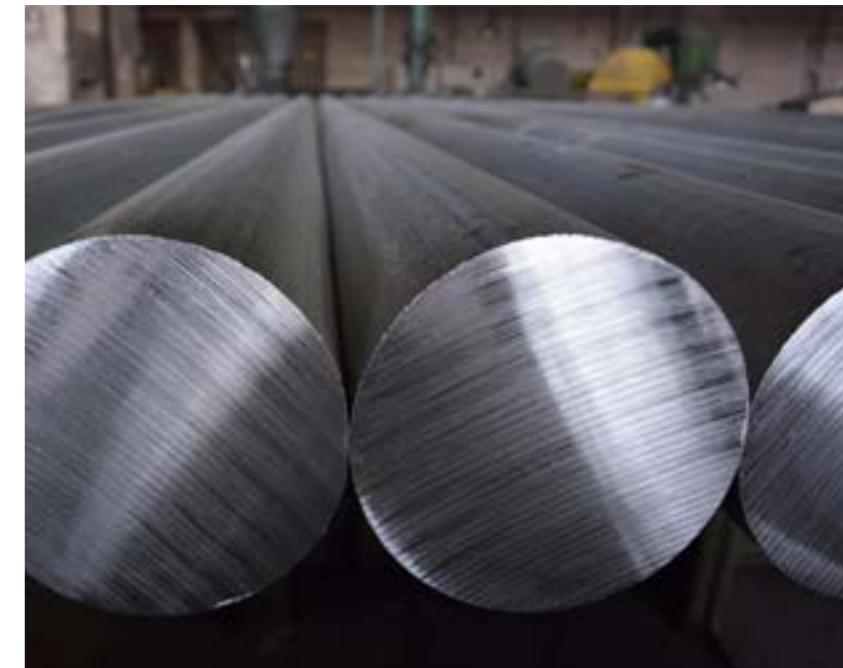

Bild: Pixabay

■ EU kan vidta många olika åtgärder för att skydda sig mot orättvisa handelsmetoder, från att driva ärendet i Världshandelsorganisationen (WTO) till ett fullskaligt handelskrig.

EU:s ekonomi frodas när handeln är fri, men ibland kan den undermineras av länder som inför orättvisa tullar på sina produkter eller som säljer sina varor till orimligt låga priser. Men EU kan försvara sig på många olika sätt. Läs mer om hur, och andra exempel på aktuella handelskonflikter.

Medling – Världshandelsorganisationen WTO:s roll

EU och dess medlemsländer tillhör de 164 medlemmarna i Världshandelsorganisationen (WTO), vars syfte är att garantera ett regelbaserat internationellt handelssystem. Organisationen har makten att fälla avgöranden i handelsdispyter och att tillämpa beslut. Det har lyckats förhindra handelsdispyter från att eskalera.

Baserat på fördefinierade regler kan vilken medlem i WTO som helst framföra ett klagomål om överträdelse av världshandelsorganisationens regler och begära åtgärder.

Sedan WTO skapades 1995 har EU varit involverat i 201 fall: I 110 fall har EU framfört klagomål, och i 91 fall har EU fått agera respondent.

Tackla orimligt billiga import

Att vara medlem i WTO hindrar inte EU från att besluta om lagstiftning om motåtgärder för produkter som dumpats till onormalt låga priser i Europa, och därigenom slagit ut lokala producenter. Detta kan bero på avsaknad av konkurrens i landet där produkten producerades, stark statlig involvering i produktionsprocessen, eller till och med för att det producerande företaget inte brytt sig om att följa internationella arbetsrättsliga- eller miljökrav.

EU kan svara genom att införa antidumpningstullar. År 2017 röstade ledamöter för att uppdatera reglerna som avgör när och hur sådana tullar kan införas. I maj 2018 godkände parlamentsledamöterna ytterligare regler som gör det möjligt för EU att införa högre

tullar på dumpad eller subventionerad import.

Motverka snedvridande utländska subventioner

Den 8 november 2022 godkände parlamentet regler för att motverka marknadsnedvridande utländska subventioner till företag som är verksamma i EU. Dessa subventioner kan skapa ojämna spelregler och göra det svårare för europeiska företag att konkurrera. Parlamentsledamöterna vill att Europeiska kommissionen ska ha befogenhet att utreda och motverka utländska subventioner som beviljas företag som ska förvärva EU-företag eller delta i offentliga upphandlingar inom EU.

Bananer – exempel på handelskonflikter

USA och EU har bräkat om handeln tidigare, exempelvis om tullar på bananer, som gjorde det lättare för vissa länder i Afrika,

Västindien och i Stillahavsområdet att exportera till EU på bekostnad av de latinamerikanska länderna.

Under 2018 införde USA ytterligare importtullar på stål- och aluminiumimport, vilket parlamentsledamöterna kallade oacceptabelt och oförenligt med WTO:s regler. Dessutom var de oroade över de amerikanska tullar på spanska oliver som landet införde samma år.

EU har också varit oeniga med USA och Kanada när det gäller hormonbehandlat nötkött, som de betraktar som en potentiell hälsorisk. Detta löstes inte förrän 2012 då EU gick med på att öka importen av hormonfritt nötkött från de två länderna.

Info Express
E: hello@infoexpress.se
Källa: Europaparlamentet

Illegal tobakshandel ökar igen – främst i Skåne

■ Under 2022 var andelen icke-beskattade cigaretter på den svenska marknaden 11 procent, vilket motsvarar cirka en miljard kronor i utebliven skatteintäkt för svenska staten. Skåne sticker ut med störst andel obeskattad tobak. Det framgår av en ny rikstäckande marknadsundersökning, Empty Pack Survey, som Svenska Tobaksleverantörsföreningen har låtit genomföra.

- Vi ser nu en ökning från 9 procent till 11 procent av obeskattade cigaretter i Sverige. Det är oroande, inte minst eftersom vi vet att cigarettmuggling och svarthandel är en viktig inkomstkälla för kriminella grupperingar och internationella nätverk, säger Jonas Lundqvist, generalsekreterare i Svenska Tobaksleverantörsföreningen.

För tredje året i rad genomförde det globala marknadsanalysföretaget Agency Vox Populi undersökningen i 29 svenska städer. Städerna motsvarar tillsammans nära hälften av Sveriges befolkning och

resultatet har sedan viktats för att få en så heltäckande bild som möjligt. Totalt undersöktes 10 000 cigarettpaket genom slumpvis insamling från marken och tillgängliga papperskorgar under juni och juli månad 2022. Resultatet visar att andelen obeskattade cigaretter ökat med 22 procent sedan 2021, piratkopior står nu för 1,3 procent och övriga obeskattade står för 9,7 procent. Framför allt har en ökning skett i Skåne.

- Det är inte oväntat att vi efter pandemin ser en ökning eftersom gränserna öppnat och människor

kan resa igen. Det intressanta är de geografiska skillnaderna, där Skåne och hamnstäder sticker ut. Närheten till kontinenten gör att både legala och illegala obeskattade cigaretter ökar mer här än i övriga delar av landet, säger Jonas Lundqvist, generalsekreterare i Svenska Tobaksleverantörsföreningen.

Det finns flera sätt att motverka illegal handel med cigaretter. En effektiv tull och gränskontroll är viktigt, liksom att branschen tar sitt ansvar för att informera handlare om hur man undviker piratkopior som ofta ser ut som tax

free-produkter.

- Den illegala handeln medför enorma skattebortfall för svenska staten. Höjer man skatten på cigaretter måste det göras på rätt sätt eftersom det annars riskerar att leda till mer svarthandel som göder kriminella verksamheter. Dessa gäng söker sig alltid till marknader där risken är låg och lönsamheten god, fortsätter Jonas Lundqvist.

Info Express
E: hello@infoexpress.se
Källa: JTI

Forskning ska visa vägen till hållbara arbetsplatser

MAGNUS SVARTENGREN
professor inom arbets- och miljömedicin

Bild: Capture video

■ Arbete med arbetsmiljö och önskan om friska medarbetare finns i alla företag och organisationer, men vad avgör om en arbetsplats lyckas eller inte? I Sverige är 432 000 arbetslösa och nästan 15 procent av befolkningen sjukskrivna. Nu pågår ett nytt forskningsprogram för att skapa ett förändrat synsätt om arbetsmiljö för ett hållbart arbetsliv.

Vid Uppsala universitet pågår ett nytt sexårigt forskningsprogram finansierat av Forte. Det handlar om ett hållbart arbetsliv och behovet av en balans mellan arbetets krav och individens förmågor. Arbetsmiljö är att systematiskt och långsiktigt arbeta med att skapa förutsättningar för människor att utvecklas och må bra på sitt arbete.

– Efter kartläggning, implementering och utvärdering av forskningsprogrammets resultat, ska vi sprida budskapet om vad de bästa arbetsplatserna har gjort bra för att behålla sina arbetstagare friska. Ofta görs arbetsmiljöundersökningar och man hittar problem som ska lösas. Men arbetsmiljö är ett pågående arbete. Nya föränd-

ringar kommer alltid att uppstå och det måste finnas en förmåga och rutin på arbetsplatsen för att hantera de nya utmaningarna, berättar Magnus Svartengren, överläkare och professor i arbets- och miljömedicin.

Hållbar arbetsplats – en investering

På en hållbar arbetsplats pågår planerad produktion och verksamhet med högsta kvalitet. Men samtidigt kombineras det med att medarbetarna har en god långtidshälsa och att de klarar att stanna kvar på arbetsplatsen ett helt arbetsliv.

– Vi tror att det idag finns en stor potential för hållbara arbetsplatser med ökad produktivitet, effektivitet och kvalitet utan direkt ökade kostnader och med bibehållen hälsa. Det är inte en kostnad utan en investering, säger Magnus Svartengren.

Vård med fokus på arbetsplatsen

– Arbets- och miljömedicin som leds av Akademiska sjukhuset och Uppsala universitet, har en specialistklinik för hälsofrågor som är kopplade till arbetsmiljö. Patientmottagningen tar emot enskilda patienter men verksamheten fokuserar på information och råd till arbetsgivare och hela grupper av företag och organisationer.

– Till skillnad från andra delar av vården fokuserar vi på hela arbetsplatsen. En patient som mår dåligt på arbetsplatsen är mer ett tecken på att något är fel i arbetsmiljön, säger Magnus Svartengren.

Arbets- och miljömedicin är en medicinsk specialitet men forskargruppen är tvärvetenskaplig. Förutom läkare arbetar här bland andra toxikologer, beteendevetare, ingenjörer, psykologer, ergo-

nomer och fysioterapeuter.

– Arbetsmiljö är för de allra flesta en friskfaktor som bidrar till att hålla dig frisk, men ibland finns faktorer som påverkar dig negativt och kan göra dig sjuk, till exempel ge cancer, psykisk ohälsa eller fysisk belastning fortsätter Magnus Svartengren.

– Vi vill bidra till att arbetsmiljöarbetet sker på ett hållbart sätt för att minska sjukskrivningar. Medarbetarna ska långsiktigt vara friska samtidigt som arbetsplatsen bibehåller produktiviteten.

Tidigare forskning om hälsa

Det tidigare forskningsprojektet "Hälsa och framtid" visade på flera framgångsfaktorer i friska företag. Exempelvis fungerande tvåvägs-kommunikation i alla led, bättre förståelse för stödstrukturer som företagshälsovård, bra kunskap om hur medarbetarna mår och begreppet organisatorisk rättvisa.

– Dessa faktorer är alltså viktiga men arbetslivet har förändrats sedan vår tidigare undersökning för 20 år sedan. Nya utmaningar har tillkommit som digitalisering och den stora ökningen av invandrare som idag utgör en femtedel av arbetskraften. Denna grupp är en resurs som vi inte hanterat optimalt, berättar Magnus Svartengren.

Forskargruppen ska studera arbetsplatser inom bland annat

vård och omsorg samt logistik och transport.

– Vi behöver även göra en del arbeten mer attraktiva. I stället för att utbilda fler inom till exempel vården, så behöver vi istället kunna behålla de medarbetare som vi har. Vad ska vi göra idag för att medarbetarna ska vara den personal vi vill ha om fem år? Det finns många spännande aspekter att följa upp i det nya forskningsprogrammet.

Viktigt med organisatorisk rättvisa
Begreppet organisatorisk rättvisa handlar bland annat om hur ledningen fattar beslut och hur alla som arbetar på arbetsplatsen behandlar varandra i en social interaktion.

– Organisatorisk rättvisa tror vi fortfarande kommer att visa sig ha betydelse på arbetsplatser. Det är viktigt med tydlighet och rättvisa hos chefen och att alla får samma information. Att medarbetare blir belönade för det som de gör och inte den de är. Samtidigt har alla medarbetare ett ansvar att vara delaktiga och vänliga mot varandra. Det kan låta så enkelt men vi har mycket forskning på att organisatorisk rättvisa faktiskt inte används på de flesta arbetsplatser, avslutar Magnus Svartengren.

Info Express

E: hello@infoexpress.se

Källa: Uppsala universitet

Öppettider: Måndag-fredag 11-16
Polisvägen 5A 23631 Höllviken
www.lemansguldsmedja.se
Tel. 040 43 04 50

Försäljning av handgjorda smycken.
Smyckedesign och reparationer och omarbetning av smycken.

Stabil arbetsmarknad, sämre privatekonomi och nedgång på bostadsmarknaden i Skåne visar ny konjunkturrapport

Högre inflation och sänkta reallöner väntas påverka bland annat restauranger, sällanköpshandel och byggbranschen framöver. Foto: News Øresund

■ Arbetslösheten i Skåne är den lägsta sedan finanskrisen 2009. Den ökade med 0,1 procentenhet till 8,5 procent i oktober, men har fram till september varit fallande och minskat mer än i övriga storstads-län och rikets genomsnitt. På bostadsmarknaden syns en nedgång på över åtta procent under de senaste tre månaderna när det gäller villapriserna medan förändringen i bostadsrättspriserna har varit mer begränsad. Prisnedgången orsakas bland annat av fallande realräntor i spåren på kraftigt stigande räntor, energipriser och livsmedelspriser. Det framgår av rapporten Skånsk konjunktur som ges ut av Sparbanken Skåne i samarbete med ØresundsInstitutet.

Sverige är på väg in i en lågkonjunktur under 2023 som väntas följas av en stabilisering 2024. Inflationen har ökat på kort tid med högre priser på bland annat energi, livsmedel och byggmaterial som följd samtidigt som räntorna har stigit kraftigt. Prognosinstitutet är samtidigt relativt eniga om att inflationen kommer att falla väsentligt under 2024.

Läget på arbetsmarknaden ses som en ljuspunkt tillsammans med det faktum att elpriserna fallit tillbaka under hösten samt att inflationen i USA minskade oväntat kraftigt under oktober. I den negativa vågskålen syns nu tydliga tecken på att bostadspriserna börjat falla i Skåne. Högre inflation och sänkta reallöner väntas också påverka

bland annat restauranger, sällanköpshandel och byggbranschen framöver. Men utvecklingen i det skånska näringslivet är generellt fortsatt stark mått i omsättning, en ökning med 12 procent när årets andra kvartal jämförs med samma kvartal 2021.

Beräkningar i rapporten visar också att en skånsk tvåbarnsfamilj i villa med bil har fått en ökad månadskostnad på 10 156 kronor under de senaste två åren. Högre priser på bland annat drivmedel, el och livsmedel samt högre räntor ligger bakom ökningen.

Info Express
E: hello@infoexpress.se
Källa: News Øresund

Professionell kemptvätt i Höllviken

Tvätteri

Vi erbjuder det allra mesta inom tvätt

Skomakeritjänster

Vi erbjuder olika typer skomakeritjänster

Skräddare

Vi utför alla typer av syreparationer m.m.

Personlig service är en självklarhet för oss

Videholms Allé 6, 236 31 Höllviken | 0766-45 61 80
Mån - Fre: 09 - 18 | Lör - Sön: stängt

Majesty Bespoke
Skrädderi, urmakeri
Adress: Linnégatan 35, 216 14 Limhamn
Tel. 040.15.64.40

ABBBA
www.abbbakoket.se **Köket**

Västanvägen
245 42 Staffanstorps
Kontakt
Tel: 0709-600 103

BILAR MALMÖ

FORD

FORD MUSTANG MACH-E

FORD MUSTANG MACH-E
MUSTANG MACH-E GT Bränsle:
El, Automat, Fyrhjulsdrift...
Pris: 1.024.800 SEK
Telefon: 040-388.230
E: provkm@hedbergs.se
W: www.hedbergs.se

FORD MONDEO
KOMBI HYBRID 2020

Reg.nr. UBE77U, Elhybrid, Kombi,
Automat, 2543 MIL, Framhjulsdrift,
Svart, Euro 6, 2020 ...
Pris: 299.900 SEK
Telefon: 040-388.023
E: provkm@hedbergs.se
W: www.hedbergs.se

HYUNDAI

Hyundai Kona N 2.0 T-GDi

Reg. nr. DEC33D, Bensen, Ar 2022,
SUV, Automatisk, 0 MIL, 280hk
8DCT 2WD, Ignite Red...
Pris: 399.900 SEK
Telefon: 040-645 51 33
E: info@mmcmalmo.se
W: www.mmcmalmo.se

MAXUS

MAXUS E-DELIVER 3

Reg.nr. KNL50M, Transportbil - Skåp,
Bränsle El, Automatisk, 0 MIL, 2021,
Vit, 6.3M3 52.5 KWH/ 100% EL...
Pris: 469.375 SEK
Tel: 040-55 26 40
E: info@mmcmalmo.se
W: www.mmcmalmo.se

Maxus e-Deliver 3

Reg.nr. TLK58H, E-Deliver,
Bränsle:El, 0 mil, Automatisk, 2020,
SWB 4.8, 122 HK 52.5 kwh batteri...
Pris: 432.000 SEK
Telefon: 040-55.26.40
E: info@mmcmalmo.se
W: www.mmcmalmo.se

FORD MUSTANG 2019
MUSTANG GT CABRIOLET

Mustang Mach-E GT, SUV, Automat,
Bensin, 1155 mil, 450HK, Grå,
Cabriolet, Fyrhjulsdrift ...
Pris: 544.900 SEK
Telefon: 040-388.023
E: provkm@hedbergs.se
W: www.hedbergs.se

FORD MONDEO
KOMBI HYBRID

Reg.nr. ZLT216, Elhybrid, Kombi,
2021, Automat, 3051 MIL, Fram-
hjulsdrift, Blå, Automat, Euro 6, ...
Pris: 334.900 SEK
Telefon: 040-388.023
E: provkm@hedbergs.se
W: www.hedbergs.se

Hyundai IONIQ Hybrid
1.6 DCT

Reg.nr. TMR150, SUV, Hybrid el/
bensin, Halvkombi, Automatisk,
6850 MIL, Manuell, 2017...
Pris: 199.000 SEK
Telefon: 040-55 26 40
E: info@mmcmalmo.se
W: www.mmcmalmo.se

Maxus Euniq 5 SUV
Exclusive Paket 7-Säten

Reg.nr. QXA434, 7-sits, Minibuss
Automatisk, 10 MIL, 2020, 177HK
100% EL, Svart ...
Pris: 5490kr/mån
Tel: 040-55 26 40
E: info@mmcmalmo.se
W: www.mmcmalmo.se

Mitsubishi

Mitsubishi Eclipse NYA
CROSS PHEV BUSINESS

Reg.nr. LBK92E, SUV, 0 MIL, Bränsle
Hybrid el/bensin, Automatisk, 2022,
Färg: White Diamond, ...
Pris: 499.400 SEK
Tel: 040-55 26 40
E: info@mmcmalmo.se
W: www.mmcmalmo.se

FORD S-MAX
2.0 ECOBLUE

Reg.nr. HMM69T, MPV, Automat,
Bränsle: Diesel, Framhjulsdrift,
150HK, Färg: Grå, Euro 6, Säten 7 ...
Pris: 452.900 SEK
Telefon: 040-388.230
E: provkm@hedbergs.se
W: www.hedbergs.se

FORD KUGA
1.5 ECOBOOST

SUV, Bensin, Manuell, 6244 MIL,
Framhjulsdrift, Svart, 2018, 150HK,
Euro 6, ...
Pris: 184.900 SEK
Telefon: 040-388.023
E: provkm@hedbergs.se
W: www.hedbergs.se

Hyundai i30 5-dörrars 2.0
T-GDi 280hk DCT
N Performance

Reg.nr. JEH71L, 2022, Bensin,
Halvkombi, Automatisk,
0 Mil, Phantom Black...
Pris: 404.300 SEK
Telefon: 040-55 26 40
E: info@mmcmalmo.se
W: www.mmcmalmo.se

Maxus Euniq6 SUV Exclusive
Paket 100% EL

Reg.nr. EAM67X, 7-sits, Automatisk,
0 MIL, 2022, 177HK 100% EL, Svart
Euniq - Exclusive paket...
Pris: 529.900 SEK
Tel: 040-55 26 40
E: info@mmcmalmo.se
W: www.mmcmalmo.se

Mitsubishi Eclipse NYA
CROSS PHEV BUSINESS

Reg. nr. JFL49A, 0 mil, SUV, 2021,
Hybrid el/ Automatisk, 2360 cc
Red Diamond...
Pris: 469.400 SEK
Telefon: 040-55.26.40
E: info@mmcmalmo.se
W: www.mmcmalmo.se

FORD MONDEO
MONDEO KOMBI HYBRID

Reg.nr. LJA10E, Elhybrid, Automat,
4013 MIL, Framhjulsdrift, 187 hk,
Svart, Euro 6...
Pris: 279.900 SEK
Telefon: 040-388.023
E: provkm@hedbergs.se
W: www.hedbergs.se

FORD EDGE
2.0 ECOBLUE BI-TURBO AWD

Reg.nr. EOH26W, Diesel, Kombi
Automat, 6 506 MIL, Fyrhjulsdrift,
Svart, Euro 6, 2019 ...
Pris: 369.900 SEK
Telefon: 040-388.023
E: provkm@hedbergs.se
W: www.hedbergs.se

Hyundai IONIQ Electric
Premium+

Reg.nr. ZMV513, 2018, El, Halvkombi
1780 MIL, Automatisk, Vinrödmetallc,
5 års nybilsgaranti...
Pris: 309.000 SEK
Telefon: 040-55 26 40
E: info@mmcmalmo.se
W: www.mmcmalmo.se

Maxus Ev80 11.5m3 56kWh
136HK/ 100% EL

Reg.nr. CJA04L, Transportbil -
Skåp, El, 0 Mil, Automatisk, 2019,
Silver...
Pris: 599.000 SEK
Telefon: 040-55.26.40
E: info@mmcmalmo.se
W: www.mmcmalmo.se

Mercedes

Mercedes-Benz GLC 220 D
4matic 9G-Tronic SE-Edition

Reg.nr. PHA43T, Diesel, 1680 mil,
Automatisk, 2021, GLC, AMG Line
interiör, ...
Pris: 499.900 SEK
Telefon: 040-55.26.40
E: info@mmcmalmo.se
W: www.mmcmalmo.se

BILAR LUND

FORD S-MAX
2.0 ECOBLUE AWD

Reg.nr. , SUV, Diesel, Automat,
3802 MIL, 190HK, 2020, Grå,
MPV, Fyrhjulsdrift...
Pris: 359.900 SEK
Telefon: 046-312.720
W: www.hedbergs.se
E: lund.forsaljning@hedbergs.se

FORD MONDEO
MONDEO KOMBI HYBRID

Reg.nr. NDK94J, Kombi, Elhybrid,
Automat, 2850 MIL, 187HK, 2019,
Grå, Framhjulsdrift...
Pris: 299.900 SEK
Telefon: 046-312.720
W: www.hedbergs.se
E: lund.forsaljning@hedbergs.se

FORD FOCUS
1.0 ECOBOOST HYBRID

Reg.nr. DAE23N, 2021, Bensin,
CUV, Manuell, 2130 MIL, 125 HK,
Svart, Framhjulsdrift...
Pris: 219.900 SEK
Telefon: 046-312.720
W: www.hedbergs.se
E: lund.forsaljning@hedbergs.se

FORD KUGA HYBRID
2021

Reg.nr. YWF126, SUV, Diesel,
Manuell, 6792 MIL, 200HK, 2021,
Grå, Framhjulsdrift...
Pris: 169.900 SEK
Telefon: 046-312.720
W: www.hedbergs.se
E: lund.forsaljning@hedbergs.se

FORD ECOSPORT
1.0 ECOBOOST

Reg.nr. JKB143, 2018, EcoSport,
SUV, Bensin, Manuell, 4 970 MIL,
125 HK, Vit...
Pris: 149.900 SEK
Telefon: 046-312.720
W: www.hedbergs.se
E: lund.forsaljning@hedbergs.se

Återvunnen plast blir till hem

■ Plast är ett miljöproblem och ett ämne som är svårt att undvika i samtal om hållbarhet. Sedan 1950 har mer än 9 miljarder ton plast tillverkats globalt sett, varav enbart 9% återvinns.* EcoWatch, en tidning skapad för att diskutera diverse miljöproblem och eventuella lösningar, har skrivit om ett norskt start-up företag som tillverkar hem av återvunnen plast. I samarbete med FN:s program UN-Habitat, (ett program med syfte att förse människor med ett hållbara boendealternativ) för att bygga hem att visa upp som demonstrationer för att lösa problem med bostadsbristen i Afrika. Andelen människor i behov av billigare boenden kommer att stiga upp till 360 miljoner år 2050, ett resultat som beror på en snabb urbanisering, och företaget vill kunna lösa detta problem genom att bygga fler hem genom att använda sig av återvunnen plast. Plasten revs till mindre bitar och blandades med

andra ämnen (däribland brandsäkra ämnen) och kan användas till att bilda väggar, tak och golv, som delas upp i "housing units" (hemenheter). Denna teknik kan användas för att lösa problem som slumområden och andra problem som uppstår i samband med en tilltagande urbanisering.

Ett annat företag bygger ett rum med hjälp av återvunnen plast. Syftet är inte att bygga ett hem, utan mer att ha ett kontor vid sidan om hemmet eller gästrum i trädgården. Det kan användas som hem om man vill ha ett rum, men företaget bygger inte hela hus. Det andra företaget skiljer sig åt för att de använder en metod som förlitar sig på 3D-printing. När rummet är färdigbyggt transporterar det till adressen. Efter att det har skickats och befinner sig på plats, monteras det av företaget inom 24 timmar, men att koppla rummet till vattenledningen i det

ordinarie hemmet tar upp till tre dagar.

Det är inte första gången ett hus byggs av plast. Forbes rapporterade tidigare om ett kanadensiskt företag som hade lyckats bygga ett hem från mer än 600 000 plastflaskor år 2019. Huset, som byggdes i den kanadensiska provinsen Nova Scotia, består av tre rum med utsikt över floden Meteghan. Det byggdes med hjälp av PET och dess väggar har en tjocklek på nästan 15 cm. Huset byggdes genom att plastflaskorna strimlades (liknande ovanstående process som beskrivs) och sedan att remsorna upphettades för att bilda plastpellets. Dessa placeras sedan i en behållare och bitarna behandlas senare med gaser som får dem att smälta till en sorts skum. När skummet kyls ned blir uthålligt och materialet möglar inte. Materialet är byggt för att utstå extrema väderförhål-

landen och det har fått utså test som prövar materialets möjlighet att motstå olika grader av stormar). Det kan även tillverkas av plast för engångsanvändning. Väggar målas även på utsidan med en specifik färg för att blockera UV-strålning, så att materialet skyddas från solljus. Enligt Forbes rapporterar entreprenörerna om att byggnaden skulle vara säker. Om huset inte säljs som planerat, kommer man kunna hyra det genom uthyrningstjänsten Airbnb.

Bianca M.-Info Express
E: hello@infoexpress.se

Källor:
Forbes.com
*Siffrorna är framtagna av en artikel med publiceringsdatum 28:e november 2020. Det är inte säkert att siffrorna har samma exakthet idag.

milano
SKRÄDDERI & KEMTVÄTT

Experter på kemtvätt och reparationer av textil, skinn, päls, mocka, väskor sömnad.

Djäknegatan 2 21135, Malmö | Tel. 040 54 54 54 | Mob. 076 167 0444 | E-post: info@milano-se.com | Webb: milano-se.com

www.xtakes.se

AFRODITA
PROFESSIONAL

Rewind time – reawaken your skin's youth!

Result:
three-dimensional
wrinkle reduction –
from 31% to 100%*.

*in vivo study on 25 volunteers
after 2 months of twice-daily use.

MASK | "NEW SKIN EFFECT"

For a "reborn overnight"
effect with special patented
bio-active enzyme technology.

+ skin tone evened out**
**self-assessment study on 49 volunteers
after 21 days of twice-daily use.

ESSENCE

Highly concentrated
formula with intensive
corrective action.

+ "anti-pollution" protection

FILLER-DROPS concentrate

Unique rejuvenating droplets
with 60% peptide complex
and "wrinkle filler" effect.

+ wrinkle length reduced by up to
34.7% after just 30 minutes***!
***in vivo study on 10 volunteers
30 minutes after one application.

PERFECT CODE

PERFECT beauty code.